

ФОНДИ ҚАРЗИИ ХУРДИ «ИМКОНИЯТ»

**Ҳисоботи молиявӣ,
барои соле, ки дар санаи 31 декабри соли 2022
хотима ёфта аст**

ва ҳисоботи аудиторони мустақил

МУНДАРИҶА

Таъкиди роҳбарият дар бораи масъулияти таҳия ва тасдиқи ҳисоботи молиявӣ барои соли хотимаёфтаи 31 декабри соли 2022	3
Ҳисоботи Аудиторҳои Мустақил.....	4
Ҳисобот дар бораи Фоида ё Зарар ва Даромади Дигари Муштарак	11
Ҳисобот дар бораи Вазъи Молиявӣ	12
Ҳисобот дар бораи Гардиши Воситаҳои Пулӣ	13
Ҳисобот дар бораи Тағйирот дар Сармояи Худӣ	14
Эзоҳот ба Ҳисоботи Молиявӣ.....	15

ТАЪКИДИ РОҲБАРИЯТ ДАР БОРАИ МАСЪУЛИЯТИ ТАҲИЯ ВА ТАСДИҚИ ҲИСОБОТИ МОЛИЯВӢ БАРОИ СОЛИ ХОТИМАЁФТАИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2022

Таъкиди зерин бояд бо зикри ўҳдадорихои аудиторҳо, ки дар саҳифаи 4–10 ҳисоботи аудиторҳои мустақил оварда шудааст, чун ҳудудгузорӣ ё фарқияти байни масъулияти аудиторҳо ва роҳбарият дар бобати ҳисоботи молиявии Фонди Қарзии Хурди «Имконият» (*минбаъд дар матн чун Ташкилот зикр мешавад*) ҳисобида шавад.

Роҳбарияти Ташкилот барои таҳияи ҳисоботи молиявӣ, ки эътимоднокии тамоми ҷанбаҳои вазъияти молиявӣ, натиҷаи фаъолият, гардиши маблағ ва тағйирот дар сармояи Ташкилот тайи соли хотимаёфтаи 31 декабри соли 2022-ро мутобиқи стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ (*минбаъд чун СБҲМ зикр мегардад*) инъикос менамояд, масъул мебошад.

Ҳангоми таҳияи ҳисоботи молиявӣ роҳбарият масъулияти амалҳои зеринро бар ўҳда доранд:

- Интиҳоби усулҳои муносиби баҳисобгирии муҳосибавӣ ва истифодаи мунтазами онҳо;
- Риоя кардани талаботи СБҲМ ва шарҳ додани тамоми ҳолатҳои берунравӣ аз меъёрҳои СБҲМ дар эзоҳот ба ҳисоботи молиявӣ;
- Таҳия намудани ҳисоботи молиявӣ бо назардошти ин эҳтимолият, ки Бонк дар оянда фаъолияти худро идома хоҳад дод, ба истиснои мавридҳои, ки чунин эҳтимол ғайриқонунӣ бошад.

Роҳбарият ҳамчунон барои амалҳои зерин масъул аст:

- Тарҳрезӣ, амалисозӣ ва таъмини фаъолияти самарабахш ва боэътимоди низоми назорати дохилии Ташкилот;
- Дастгирӣ ва ҳифзи ҳисобдорӣ, ки имконият медиҳад дар ҳар лаҳза ба таври дақиқ маълумот дар бораи вазъияти молиявии Ташкилот омода шавад ва мутобиқати ҳисоботи молиявӣ бо талаботҳои СБҲМ таъмин карда шавад;
- Ба роҳ мондани ҳисобдорӣ мутобиқи қонунгузорӣ ва стандартҳои ҳисобдорӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Дар чорҷӯбаи салоҳияти худ андешидани чораҳо барои ҳифзи дороиҳои Ташкилот;
- Ошкор ва ҷилавгирӣ намудани ҳодисаҳои қаллобӣ, иштибоҳ ва дигар сӯиистифодаҳо.

Ҳисоботи молиявии мазкур барои соли дар санаи 31 декабри соли 2022 анҷомёфта аз тарафи Маҷлиси умумии саҳомон 15 январи соли 2023 тасдиқ гардидааст.

Аз номи Фонди қарзии хурди «Имконият»:

Саидова Ф.Б.
Директор

24 апрели соли 2023
ш. Бохтар
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Стрельникова Т.В.
Сармуҳосиб

24 апрели соли 2023
ш. Бохтар
Ҷумҳурии Тоҷикистон

ҲИСОБОТИ АУДИТОРҶОИ МУСТАҚИЛ

БА ИШТИРОКЧИЁН ВА ШҶРОИ ПАРАСТОРОНИ ФҚХ «ИМКОНИЯТ»

Хулоса

Мо аудити ҳисоботи молиявии Фонди қарзии хурди «Имкониат» (минбаъд - Ташкилот)-ро, ки аз ҳисобот оиди вазъияти молиявӣ ба санаи 31 декабри соли 2022, ҳисобот оиди фоида ва зарар, ҳисобот оиди даромади маҷмӯӣ, ҳисобот оиди тағйирот дар ҳайати сармои худӣ, ҳисобот оиди гардиши воситаҳои пулӣ барои соли 2022, инчунин тавзеҳот ба ҳисоботи молиявӣ, аз ҷумла шарҳи мухтасари қисмҳои асосии сиёсати ҳисобдорӣ иборат аст, баргузор намудем.

Ба ақидаи мо, ҳисоботи молиявии пешниҳодгашта ҳолати молиявии Ташкилот дар ҳама раванҷҳои назаррас ба санаи 31 декабри соли 2022, инчунин натиҷаҳои молиявӣ ва гардиши воситаҳои пулӣ онро дар соли 2022 дар мувофиқат бо стандартҳои байналмилалӣ СБҶМ эътимоднок инъикос менамояд.

Асос барои баёни хулосаи аудиторӣ

Мо аудитрон дар мувофиқат бо стандартҳои байналмилалӣ аудит (СБА) баргузор намудем. Ҷӯдадорҳои мо дар мувофиқат бо ин стандартҳо, минбаъд дар қисми «Масъулияти аудитор барои аудити ҳисоботи молиявӣ»-и хулосаи мо қайд гаштаанд. Мо дар алоқамандӣ бо Ташкилот дар мувофиқат бо Кодекси ахлоқи муҳосибони касбии Шӯро оид ба стандартҳои байналмилалӣ ахлоқӣ барои муҳосибон (Кодекси ШСБАМ) ва талаботҳои ахлоқи нисбат ба аудити ҳисоботи молиявии мо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истифодашаванда мустақил буда, ва аз ҷониби мо ӯҳдадорҳои дигари ахлоқӣ дар мувофиқат бо ин талаботҳо ва Кодекси ШСБАМ иҷро гаштаанд. Ба ақидаи мо, далелҳои аудитории аз ҷониби мо гирифташуда, барои истифода намудани онҳо ҳамчун асос барои баён намудани хулосаи мо кифоя ва қобили қабул мебошанд.

Масъалаҳои асосии аудит

Масъалаҳои асосии аудит – ин масъалаҳои мебошанд, ки мувофиқи муҳокимаи касбии мо, барои аз ҷониби мо баргузор намудани аудити ҳисоботи молиявии давраи ҷорӣ нисбатан муҳимтар ба ҳисоб мерафтанд. Ин масъалаҳо ба таври ягона дар доираи аудити ҳисоботи молиявии мо, ва ҳангоми омода сохтани хулосаи мо оиди ин ҳисобот баррасӣ гардиданд, ва мо хулосаи алоҳидаро оиди ин масъалаҳо баён наменамоем. Шарҳи мо, оиди он ки ҳар як масъалаи дар поён қайдгашта, чӣ тавр дар рафти аудит баррасӣ гашта буд, дар ин доира оварда шудааст.

Мо ӯҳдадорҳои дар қисми «Масъулияти аудитор барои аудити ҳисоботи молиявӣ»-и хулосаи мо шарҳ додашударо, аз ҷумла дар алоқамандӣ ба ин масъалаҳо иҷро намудем. Мутобиқан, аудити мо иҷроиши расмиёти барои баҳодихии хавфҳои ба таври назаррас таҳриф гаштани ҳисоботи молиявӣ коркардгаштаро, дарбар мегирифт. Натиҷаҳои расмиётҳои аудитории мо, аз ҷумла расмиётҳои дар рафти баррасии масъалаҳои дар поён қайднамуда иҷро гашта, ҳамчун асос барои баён намудани хулосаи аудитории мо оид ба ҳисоботи молиявии замимагашта мусоидат менамоянд.

Масъалаи асосии аудит	Масъалаи мазкур дар рафти баргузорию аудити мо чӣ тавр мавриди баррасӣ қарор гирифта буд
<p>Беқурбшавии қарзҳо ва пешпардохтҳо ба мизоҷон, инчунин захираҳои ҳатмии характери қарзӣ дошта</p>	
<p>Дар алоқамандӣ бо назаррас будани қарзҳо ва пешпардохтҳо ба мизоҷон ва уҳдадориҳои характери қарзӣ дошта, инчунин дар алоқамандӣ бо номуайянии ба пардохти онҳо хосбуда, ҳисобкунии захира оид ба беқурбшавӣ ва захираҳо оид ба уҳдадориҳои характери қарзӣ дошта, яке аз масъалаҳои асосии аудит ба шумор меравад.</p> <p>Барои саривақт муайян намудани беқурбшавии қарзҳо ва пешпардохтҳо ба мизоҷон, инчунин барои эътироф намудани захира оид ба уҳдадориҳои характери қарзӣ дошта муҳокимаҳои назаррас заруранд.</p> <p>Ҳисобкунии захира оид ба беқурбшавии қарзҳо, ки ба таври коллективӣ баҳогузори мешавад, истифодаи усули моделикунонии қарзиро бо истифодаи маълумотҳо ва омилҳои назарраси мушоҳиданашаванда, чун низоми дохилии додани рейтингҳо, инчунин имконияти руй додани дефолт ва сатҳи зарари имконпазирро пешбинӣ менамояд. Барои ҳисобкунии захира оид ба беқурбшавии қарзҳо ва захира оид ба уҳдадориҳои характери қарзӣ дошта, ки ба таври алоҳида баҳогузори мешаванд, баргузор намудани баҳодиҳии эҳтимолияти пардохти онҳо, ки ба маълумотҳои назарраси мушоҳиданашаванда, чун нишондиҳандаҳои молиявии контрагентҳо, ғирдишҳои ояндаи пешбинишавандаи маблағҳо, арзиши таъминот ва ғайра, асос ёфтаанд, зарур аст. Истифодаи усулҳои дигари моделикунонӣ ва имкониятҳо метавонист, ки ба натиҷаҳои тамоман дигар оварда расонад. Маълумот оиди беқурбшавии қарзҳо ва пешпардохтҳои мизоҷон, инчунин оиди уҳдадориҳои характери қарзӣ дошта, дар Тавзеҳот оиди қарзҳо оварда шудааст.</p>	<p>Дар рафти аудит мо диққати махсусро ба масъалаҳои зерин додем:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Муҳокимаи роҳбарият дар алоқамандӣ бо ошкор гаштани ҳолатҳои қарзҳои назарраси ба мизоҷони корпоративӣ додашуда ва уҳдадориҳои характери қарзӣ дошта; ➤ Пешбинии ғардиши ояндаи маблағҳо, аз ҷумла ғардишҳои пулие, ки сарчашмаҳои онҳо таъминот оид ба қарзҳо ва уҳдадориҳои характери қарзӣ дошта буда, онҳо дорои нишонаҳои паст гаштани сифати қарзӣ мебошанд; ➤ Усулҳо ва имкониятҳои, барои ба таври коллективӣ муайян сохтани беқурбшавии қарзҳо истифодагашта. <p>Дар доираи расмиёти аудиторию мо, мо усулҳоеро баррасӣ намудем, ки Ташкилот барои ошкор намудани ҳолатҳои беқурбшавӣ ва ҳисобкунии захира оид ба беқурбшавӣ ва захираҳои характери қарзӣ дошта истифода намудааст. Расмиёти аудиторию аз ҷониби мо иҷрогашта, инчунин санҷиши интиҳобӣ оид ба саривақт муайян намудани нишонаҳои беқурбшавиро дарбар гирифт. Барои қарзҳои назарраси интиҳобгашта, ки буқурбшавии онҳо ба таври алоҳида баҳогузори мешаванд, мо санҷиши имкониятҳоро дар алоқамандӣ бо пешбинии ғардиши ояндаи маблағҳо, аз ҷумла арзиши таъминот гузарондем. Барои ба таври коллективӣ таҳлил намудани беқурбшавӣ, мо санҷиши интиҳобии усулҳои қарзии ба ҷунин ҳисобкунии беқурбшавӣ асосёбанда, маълумотҳои асосии ниҳой ва имкониятҳои истифодашударо гузарондем. Мо ҳамчунин, мутобикати маълумотҳо дар алоқамандӣ бо захира оид ба беқурбшавӣ ва захираҳо оид ба уҳдадориҳои характери қарзӣ дошта, ки дар ҳисоботи молиявии Ташкилот, мувофиқ ба талаботҳои СБҲМ, ифшо гаштааст, таҳлил намудем.</p>

Дигар маълумотҳое, ки дар Ҳисоботи Солонаи Ташкилот барои соли 2022 фаро гирифта шудаанд

Дигар маълумотҳо, маълумотеро дарбар мегирад, ки дар ҳисоботи солонаи Ташкилот барои соли 2022 (минбаъд – «Ҳисоботи солона») оварда шудааст, вале ҳисоботи молиявӣ ва хулосаи аудитории мо онро фаро намегирад. Масъулиятро барои дигар маълумотҳо роҳбарият бар дӯш дорад. Ҳисоботи солона, тахмин меравад, ки ба мо пас аз санаи хулосаи аудитории мазкур пешниҳод карда мешавад. Хулосаи мо оиди ҳисоботи молиявӣ, дигар маълумотҳоро дарбар намегирад ва мо хулосаи инъикоскунандаи боварӣ ба маълумоти мазкурро пешниҳод нахоҳем кард.

Дар алоқамандӣ бо баргузор намудани аудити ҳисоботи молиявӣ, ӯҳдадорӣ мо аз шиносӣ бо дигар маълумотҳои дар боло қайд гашта, дар вақти пешниҳод гаштани онҳо, ва ҳамзамон баррасӣ намудани масъала оиди ҷой доштани номувофиқатии назаррас миёни дигар маълумотҳо ва ҳисоботи молиявӣ ва ё донише, ки мо дар рафти аудит гирифтём, ва таҳрифи назаррас надоштани дигар маълумотҳо иборат аст.

Масъулияти роҳбарият барои ҳисоботи молиявӣ

Роҳбарият барои омодагӣ ва пешниҳоди эътимодноки ҳисоботи молиявӣ қайдгашта дар мутобиқат бо СБҲМ ва барои ҳамаи низомӣ назорати дохилӣ, ки роҳбарият барои омода сохтани ҳисоботи молиявӣ дар натиҷаи амалҳои бевичдонона ё хатогиҳо таҳриф нагашта зарур мешуморад, масъулият бар дӯш дорад.

Ҳангоми омодагӣ ҳисоботи молиявӣ, роҳбарият масъулиятро барои баҳодихии қобилияти Ташкилот барои бефосила идома додани фаъолияти худ, барои дар ҳолатҳои муайян ифшо сохтани маълумотҳои ба бефосилагии фаъолият алоқаманд буда, ва омода сохтани ҳисобот бо таъя ба тавсифи бефосилагии фаъолият, ба истиснои ҳолатҳое, ки роҳбарият нияти барҳамдиҳии Ташкилот, қатъ намудани фаъолияти он, ё дар вақти алтернативаи воқеӣ ба чунин амалҳо надоштани он, бар дӯш дорад.

Масъулияти аудиторҳо барои аудити ҳисоботи молиявӣ

Мақсади мо гирифтани итминони оқилона оиди он ки, ҳисоботи молиявӣ ба таври умумӣ дорои таҳрифҳои назаррас, ки дар натиҷаи амалҳои бевичдонона ё хатогиҳо сар задаанд, ва дар омодагӣ хулосаи аудиторӣ, ки ақидаи моро дарбар мегирад, намебошад. Итминони оқилона, сатҳи баланди итминонро дарбар мегирад. Вале он кафолатро оиди он ки аудити мувофиқи СБА баргузор намуда, ҳамеша дар сурати ҷой доштан таҳрифҳои назаррас, онро ошкор менамояд, дода наметавонад. Таҳрифҳо метавонанд, ки натиҷаи амалҳои бевичдонона ё хатогиҳо бошанд, ва назаррас ҳисобида мешаванд, агар ба таври асоснок пешбинӣ кардан мумкин бошад, ки онҳо ба таври алоҳида ва ё дар якҷоягӣ метавонанд, ки ба қабули қарорҳои иқтисодии истифодабарандагон, ки бо таъя ба ин ҳисоботҳои молиявӣ қабул мешаванд, таъсир мерасонанд.

Дар доираи аудити дар мувофиқат бо СБА баргузоршаванда, мо муҳокимаи касбиро истифода намуда ва нобоварии касбиро дар тамоми давраи аудит нигоҳ медорем. Ғайр аз ин мо корҳои зеринро анҷом медиҳем:

Масъулияти аудиторҳо барои аудити ҳисоботи молиявӣ (идома)

- ▶ Хавфҳои дар натиҷаи амалҳои бевичдонона ва ҳатогихо сарзадари ошкор ва баҳогузори менамоем; барои ҳалли ин хавфҳо расмиёти аудиториро коркард ва баргузор менамоем; далелҳои аудиториро, ки барои истифода намудани онҳо ҳамчун асос барои баён намудани ҳулосаи мо кифоя ва қобили қабул мебошанд, мегирем. Хавфи ошкор нагардидани таҳрифи назарраси дар натиҷаи амалҳои бевичдонона ба вучуд омада, аз хавфи ошкор гаштани таҳрифи дар натиҷаи ҳатогихо ба вучуд омада баландтар аст, чунки амалҳои бевичдонона метавонанд, ки созиши пешаки, сохтакорӣ, ҳамроҳнамоии барқасдона, пешниҳоди маълумоти таҳрифшуда ё берун аз низоми назорати дохилӣ амал намуданро дарбар гиранд.
- ▶ Дарки низоми назорати дохилиро, ки барои аудит аҳамиятнок аст, бо мақсади коркарди расмиётҳои аудиторӣ ба ҳолатҳо мувофиқбуда, вале на ба мақсади иброд доштани нуқтаи назар оиди самаранокии низоми назорати дохилии Ташкилот мегирем;
- ▶ Характери мутобиқати сиёсати ҳисобдорӣ истифодашаванда ва асоснокӣ баҳогузориҳои муҳосибии роҳбарият ва ифшосозии иттилооти мувофиқро баҳогузори менамоем;
- ▶ Оиди қонунӣ будани аз ҷониби роҳбарият истифода гаштани пешбинӣ оиди бефосилагии фаъолият ҳулосабарорӣ менамоем, ва, дар асоси далелҳои аудиторӣ дарёфтгардида, оиди он ки номуайянии назаррас дар алоқамандӣ бо рӯйдодҳо ва шароитҳои, ки метавонанд, номуайянии назаррасро дар қобилияти Ташкилот барои бефосила идома додани фаъолияти худ ба миён оранд, ҳулоса мебарорем. Агар мо ба ҳулосае оем, ки номуайянии назаррас ҷой дорад, пас мо бояд дар ҳулосаи аудиториамон диққатро ба ифшои муносиби маълумот ҷалб намоем, ё агар чунин ифшосозии маълумот қобили қабул набошад, ҳулосаи хешро тағир диҳем. Ҳулосаҳои мо, ба далелҳои аудиторӣ то санаи ҳулосаи аудиторӣ мо, асос ёфтаанд. Аммо рӯйдодҳо ва шароитҳои минбаъда, метавонанд, ба аз ҷониби Ташкилот аз даст додани қобилият барои бефосила идома додани фаъолият оварда расонанд;
- ▶ Баҳодихии пешниҳод гаштани ҳисоботи молиявиро ба таври умум мегузаронем, сохторҳо ва муҳтавои он, аз ҷумла ифшосозии маълумот, яъне оё ҳисоботи молиявӣ дурустӣ амалиётҳо ва рӯйдодҳои ба он асосёфта тавре пешниҳод менамояд, ки пешниҳоди бозэтимоди онҳоро таъмин намояд;
- ▶ Далелҳои кофии қобили қабулро дар алоқамандӣ бо маълумоти молиявӣ ташкилотҳо ва фаъолияти хоҷагидорӣ дар дохили Ташкилот, барои баён намудани ҳулоса оиди ҳисоботдиҳии молиявӣ дарёфт менамоем. Мо барои роҳбарии умумӣ, назорат ва баргузорнамоии аудити Ташкилот ҷавобгар ҳастем. Мо барои ҳулосаи аудиториамон шахсан ҷавобгар ҳастем.
- ▶ Мо бо роҳбарият ҳамкорӣ иттилотӣ намуда, ба самъи у, ғайр аз маълумотҳои дигар, маълумотро оид ба ҳаҷм ва мӯҳлати аудит, ҳамчунин
- ▶ Маълумотро оиди мушоҳидаҳои назаррас, вобаста ба натиҷаҳои аудит, ҳамчунин оиди камбудихии назарраси низоми назорати дохилӣ, агар онҳо дар рафти аудит ошкор карда шаванд, пешниҳод менамоем.
- ▶ Мо ҳамчунин ба роҳбарият аризаро оиди аз ҷониби мо риоя гаштани ҳамаи талаботҳои ахлоқии дахлдор дар муносибат бо мустақилиятро пешниҳод намуда, ва ба ӯ оиди ҳамаи муносибатҳои тарафайн ва дигар масъалаҳои, ки асос барои расонидани таъсир ба мустақилияти аудитор шумурдан мумкин аст, ва дар ҳолатҳои зарурӣ оиди чораҳои дахлдори эҳтиётӣ иттилоъ медиҳем.

Масъулияти аудиторҳо барои аудити ҳисоботи молиявӣ (идома)

► Аз он масъалаҳое, ки мо ба самъи роҳбарият расонидем, мо масъалаҳоеро муайян месозем, ки барои аудити ҳисоботи молиявии давраи ҷорӣ, нисбатан назаррас, яъне масъалаҳои асосии аудит мебошанд. Мо ин масъалаҳоро дар ҳулосаи аудиториамон шарҳ медиҳем, ғайр аз ҳолатҳое, ки ифшои оммавии маълумот оиди ин масъалаҳо аз ҷониби қонун ё санади меъёрӣ манъ карда шудааст, ё дар ҳолатҳои азҳад кам мо ба ҳулосаи меоем, ки маълумот оиди ягон ҳел масъала набояд дар ҳулосаи мо инъикос гардад, чунки оқилона пешбинӣ намудан мумкин аст, ки оқибатҳои манфии хабар додани чунин маълумот зиёдтар аз фоида аз иттилоъи он ба ҷамъият мебошад.

Ҳисобот оиди натиҷаҳои санҷиши мутобиқи талаботҳои моддаи 45, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 19 майи 2009 с., №524 «Оиди фаъолияти бонкӣ» анҷом додашуда

Роҳбарияти Ташкилот барои аз ҷониби Ташкилот иҷро гаштани меъёрҳои мақбули аз ҷониби Бонки Миллии Тоҷикистон (минбаъд дар матн - БМТ) муқаррар гашта, ҳамчунин мувофиқати назорати дохилӣ ва ташкили низоми идоракунии хавфҳои Ташкилот, бо талаботҳои БМТ барои чунин низомҳо, масъулиятро бар дӯш дорад.

Мутобиқи талаботҳои моддаи 45, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 19 майи 2009 с., №524 «Оиди фаъолияти бонкӣ» (минбаъд - "Қонун") анҷом додашуда, дар рафти аудити ҳисоботи молиявии Ташкилот барои соли 2022 мо санҷиши зеринро гузарондем:

- 1) Санҷиши иҷроиши меъёрҳои мақбули аз ҷониби БМТ муайянгашта ба санаи 1 январи 2023 сол;
- 2) Санҷиши мутобиқати назорати дохилӣ ва ташкили низоми идоракунии хавфҳои Ташкилот ба талаботҳои аз ҷониби БМТ ба чунин низомҳо пешниҳодшаванда дар қисми:
 - зерҳисобии воҳидҳои идоракунии хавфҳо;
 - дар Ташкилот мавҷуд будани усулҳои аз ҷониби мақомоти салоҳиятдори Ташкилот тасдиқшуда, идоракунии хавфҳои барои Ташкилот назаррасбуда, амалӣ намудани стресс-санҷиш, мавҷуд будани низомҳои ҳисоботдиҳӣ доир ба хавфҳои барои Ташкилот назаррас ва сармоя;
 - пайдарҳамии дар Ташкилот истифода гаштани усулҳои идоракунии хавфҳои барои Ташкилот назаррасбуда ва баҳогузориҳои самаранокии онҳо;
 - назорат бурдан аз болои риоя гаштани нишондиҳандаҳои хавфҳо ва кифоягии воситаҳои худӣ (сармоя), самаранокии расмиёти дар Ташкилот истифодашавандаи идоракунии хавфҳо ва пайдарҳамии истифодаи онҳо аз ҷониби Шӯрои Нозирон ва мақомоти иҷроияи идоракунии Ташкилот.

Санҷиши қайдгашта чунин расмиётҳои дар асоси муҳокимаи мо интиҳобшуда, аз қабилӣ дархостҳо, таҳлил, омӯзиши ҳуҷҷатҳо, муқоисаи талаботҳои аз ҷониби Ташкилот тасдиқ гардида, тартиб ва усулҳо бо талаботҳои аз ҷониби БМТ дархостшуда, инчунин бозҳисоб, муқоиса ва санҷиши нишондиҳандаҳои воҳидӣ ва маълумоти дигарро дарбар гирифт.

Натиҷаҳои санҷиши аз ҷониби мо баргузоргашта дар поён инъикос гаштаанд.

Ичро гаштани меъёрҳои мақбули аз ҷониби БМТ муайяншуда аз ҷониби Ташкилот

Мо муайян намудем, ки нишондиҳандаи меъёрҳои мақбули Ташкилот ба санаи 1 январи 2023 с. дар ҳудуди меъёрҳои аз ҷониби БМТ муайян кардашуда қарор доштанд.

Мо ягон ҳел расмиётро нисбат ба маълумотҳои муҳосиби Ташкилот нагузаронидем, ғайр аз расмиётҳое, ки мо барои баён намудани ҳулоса оиди эътимоднокии ҳисоботҳои молиявии Ташкилот зарур шумурдем.

Мутобиқати назорати дохилӣ ва ташкили низоми идоракунии хавфҳои Ташкилот ба талаботҳои аз ҷониби БМТ барои чунин низомҳо муайянгашта

- Мо муайян намудем, ки мутобиқи санадҳои меъёрӣ ва тавсияҳои БМТ ба санаи 31 декабри соли 2022, ҳадамоти аудити дохилии Ташкилот ба Шӯрои Парасторон зертобеъ ва зерҳисоб мебошад, воҳиди идоракунии хавфҳои Ташкилот бошад, ба воҳидҳои хавфҳои дахлдорро пазиранда зертобеъ ва зерҳисоб намебошад.
- Мо муайян намудем, ки ҳуҷҷатҳои дохилии Ташкилот, ки ба санаи 31 декабри 2022 с. амал менамоянд, усули муайян намудани хавфҳои қарзӣ, амалиётӣ, стратегӣ, хавфи фоизи бонкӣ ва хавфи талаф додани пардохтпазирро муқаррар намуда, идоракунии ин хавфҳо ва анҷом додани стресс-санҷиш аз ҷониби мақомоти салоҳиятдори Ташкилот дар мутобиқат бо санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқӣ ва тавсияҳои БМТ сурат мегирад.
Мо ҳамчунин ба санаи 31 декабри 2022 с., мавҷуд будани низомҳои ҳисоботдиҳӣ доир ба хавфҳои барои Ташкилот назарраси қарзӣ, амалиётӣ, стратегӣ, хавфи фоизӣ ва хавфи талаф додани пардохтпазӣ ва воситаҳои худии (сармоя) Ташкилотро муайян намудем.
- Мо муайян намудем, ки даврагӣ ва пайдарҳамии ҳисоботҳои аз ҷониби шахсони масъул нисбати идоракунии хавфҳо ва ҳадамоти аудити дохилии Ташкилот дар соли 2022, доир ба масъалаҳои идоракунии хавфҳои қарзӣ, амалиётӣ, стратегӣ, хавфи фоизи бонкӣ ва хавфи талаф додани пардохтпазирии Ташкилот омода кардашуда мутобиқат ба ҳуҷҷатҳои дохилии Ташкилот доштанд, ва ҳисоботҳои қайдгашта ҳамчунин мушоҳидаҳои аз тарафи шахсони масъул нисбати идоракунии хавфҳо ва ҳадамоти аудити дохилии Ташкилот, вобаста ба баҳодиҳии самаранокии усулҳои дахлдори Ташкилот оид дар идоракунии хавфҳо анҷом додашударо дарбар мегирифтанд.
- Мо муайян намудем, ки ба санаи 31 декабри соли 2022, назорат аз болои риояи нишондиҳандаҳои ниҳонии хавфҳо ва кифояти воситаҳои худӣ (сармоя) ба салоҳияти Шӯрои Парасторон ва мақомотҳои иҷроияи идоракунии Ташкилот воғузур шуда буд. Бо мақсади анҷом додани назорати самаранокии расмиётҳои дар Ташкилот истифодашавандаи идоракунии хавфҳо ва пайдарҳамии истифодаи онҳо дар соли 2022 Шӯрои Парасторон ва мақомотҳои иҷроияи идоракунии Ташкилот ҳисоботҳои аз ҷониби шахсони масъул нисбати идоракунии хавфҳо ва ҳадамоти аудити дохилии Ташкилот омодагаштаро давра ба давра баррасӣ менамуданд.

Мутобиқати назорати дохилӣ ва ташкили низоми идоракунии хавфҳои Ташкилот ба талаботҳои аз ҷониби БМТ барои чунин низомҳо муайянгашта

Расмиётҳо нисбат ба назорати дохилӣ ва ташкили низомҳои идоракунии хавфҳо, аз ҷониби мо танҳо барои мақсадҳои санҷиши мутобиқати элементҳои дар боло қайдшудаи назорати дохилӣ ва ташкили низомҳои идоракунии хавфҳои Ташкилот бо Қонун ва бо талаботҳои аз ҷониби БМТ муқарраргашта гузаронида шуданд.

Роҳбаре, ки барои гузаронидани аудит масъул буд, ва дар натиҷа ҳисоботи аудитори мазкурӣ аудиторони мустақил нашр карда – Садрриддин Шарифов/Шарик аудит ва Аудитори Таҳассусдоштаи таҷрибадор, шаҳодатномаи таҳассусии № 0000065, ки аз тарафи Бонки Миллии Тоҷикистон дода шудааст.

Раҳимбек Акрамов
Аудитор / Роҳбари Идоракунонда
ЧДММ "Кроу – Хорват ЭйСиЧи"

24-уми Апрели соли 2023

Иҷозатномаи давлатӣ барои машғулшавӣ бо фаъолияти аудиторӣ дар соҳаи бонкӣ, дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон: силсилаи 0000149, аз ҷониби Бонки Миллии Тоҷикистон дар санани 28 январи соли 2022 дода шудааст.

Шаҳодатномаи таҳассусии аудитори Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Вазорати Молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон № 0000335 дар санаи 11 апрели соли 2019 дода шуда.

Иҷозатномаи давлатӣ барои машғулшавӣ бо фаъолияти аудиторӣ дар баҳши умумӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон: силсилаи 000164, аз ҷониби Вазорати Молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар санаи 29 октябри соли 2021 дода шудааст.

Шаҳодатномаи таҳассусии аудитори Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Бонки Миллии Тоҷикистон № 58 дар санаи 8 январи соли 2014 дода шуда.

ҲИСОБОТ ДАР БОРАИ ФОИДА Ё ЗАРАР ВА ДАРОМАДИ ДИГАРИ МУШТАРАК

барои соли, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст

Нишондиҳандаҳо	Эзоҳ	Барои соли 2022	Барои соли 2021
Даромадҳои фоизӣ	4.1	2,939,281	2,891,123
Хароҷотҳои фоизӣ	4.1	(173,919)	(193,860)
Даромади софи фоизӣ то ФПТИ		2,765,362	2,697,263
Ташкилкунӣ фонди пушонидани талафоти имконпазир	4.2	(32,866)	(43,797)
Даромади софи фоизӣ		2,732,496	2,653,466
Даромадҳои комиссияӣ	4.3	114,473	130,003
Хароҷотҳои комиссияӣ	4.3	(47,186)	(39,700)
Даромад аз барқарорсозии қарзҳо	4.4	32,585	41,196
Истеҳлоқи воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддӣ	4.5	(109,723)	(135,922)
Дигар даромадҳои амалиётӣ	4.6	745,579	60,747
Дигар хароҷотҳои амалиётӣ	4.7	(2,411,214)	(2,223,510)
Даромад/хароҷоти соф аз ҳисоби амалиёт дар асъори хориҷӣ	4.8	-	-
Даромади софи амалиётӣ		1,057,010	486,280
Даромади софи ғайриамалиётӣ	4.9	-	-
Фоида то андоз аз фоида		1,057,010	486,280
Хароҷоти андоз аз фоида	4.10	(219,561)	(111,844)
Фоидаи соф		837,449	374,436
Маҷмӯи даромад/хароҷоти ғайр		-	-
Маҷмӯи даромади ҳолис		837,449	374,436

Аз номи роҳбарияти Фонди қарзии хурди «Имконият»:

Саидова Ф.Б.
Директор

24 апрели соли 2023
ш. Бохтар
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Стрельникова Т.В.
Сармуҳосиб

24 апрели соли 2023
ш. Бохтар
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Эзоҳотҳои дар саҳ. 15-36 қисми ҷудонашавандаи ҳисоботи молиявӣ мазкур мебошанд. Ҳисоботи
аудиторони мустақил дар саҳифаҳои 4-10 оварда шудааст.

ҲИСОБОТ ДАР БОРАИ ВАЗЪИ МОЛИЯВӢ

ба ҳолати 31 декабри соли 2022

Нишондиҳандаҳо	Эзоҳ	31 декабри соли 2022	31 декабри соли 2021
ДОРОИҲО			
<i>Дороиҳои кӯтоҳмуддат</i>			
Воситаҳои пулӣ ва эквивалентҳои онҳо	5.1	574,949	168,729
Фиозҳо барои қабул	5.2	147,128	147,473
Дигар дороиҳои кӯтоҳмуддат	5.3	146,906	151,863
Ҳамагӣ дороиҳои кӯтоҳмуддат		868,983	468,065
<i>Дороиҳои дарозмуддат</i>			
Қарзҳои холис	5.2	10,286,324	9,086,157
Маблағгузорӣ то пардохти қарз	5.4	10,000	10,000
Воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддӣ	5.5	422,532	488,128
Дигар дороиҳои дарозмуддат	5.6	53,816	22,955
Ҳамагӣ дороиҳои дарозмуддат		10,772,672	9,607,240
ҲАМАГӢ ДОРОИҲО		11,641,655	10,075,305
ӮҲДАДОРИҲО ВА САРМОЯ			
<i>Ӯҳдадориҳои кӯтоҳмуддат</i>			
Андозҳо барои пардохт	5.7	92,470	136,638
Фоизҳо барои пардохт	5.8	16,481	8,491
Дигар ўҳдадориҳои кӯтоҳмуддат	5.9	1,144,682	827,784
Ҳамагӣ ўҳдадориҳои кӯтоҳмуддат		1,253,633	972,913
<i>Ӯҳдадориҳои дарозмуддат</i>			
Қарзҳо барои пардохт	5.8	2,008,499	1,535,595
Ҳамагӣ ўҳдадориҳои дарозмуддат		2,008,499	1,535,595
ҲАМАГӢ ӮҲДАДОРИҲО		3,262,132	2,508,508
Сармоя			
Сармояи иловагӣ	5.10	5,600,001	5,600,001
Захираҳо	5.11	195,099	195,099
Фоидаи тақсимнашуда	5.12	2,584,423	1,771,697
Ҳамагӣ сармоя		8,379,523	7,566,797
ҲАМАГӢ ӮҲДАДОРИҲО ВА САРМОЯ		11,641,655	10,075,305

Аз номи роҳбарияти Фонди қарзии хурди «Имконият»:

Саидова Ф.Б.
Директор

24 апрели соли 2023
ш. Бохтар
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Стрельникова Т.В.
Сармуҳосиб

24 апрели соли 2023
ш. Бохтар
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Эзоҳотҳои дар саҳ. 15-36 қисми ҷудонашавандаи ҳисоботи молиявӣ мазкур мебошанд. Ҳисоботи аудиторони мустақил дар саҳифаҳои 4-10 оварда шудааст.

ҲИСОБОТ ДАР БОРАИ ГАРДИШИ ВОСИТАҲОИ ПУЛӢ

дар соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфт

Нишондиҳандаҳо	Эзоҳ	Барои соли 2022	Барои соли 2021
ГАРДИШИ ВОСИТАҲОИ ПУЛӢ АЗ ФАӢОЛИЯТИ АМАЛИЁТӢ			
Фоизҳо ва комиссияҳои қабулшуда		3,261,525	3,031,602
Фоизҳо ва комиссияҳои пардохтшуда		(213,115)	(240,639)
Пардохти музди меҳнат ва андози иҷтимоӣ		(1,794,301)	(1,663,456)
Дағар қабули маблағҳои аз фаъолияти амалиётӣ		745,579	60,747
Дигар пардохтҳо аз фаъолияти амалиётӣ		(703,225)	(497,961)
Дивидендҳои қабулкардашуда		-	-
Пардохти андоз аз фоида		(196,376)	(150,989)
Гардиши воситаҳои пулӣ аз фаъолияти амалиётӣ то тағйироти дороиҳо ва ӯҳдадориҳои амалиётӣ		1,100,087	539,304
Тағйироти дороиҳо ва ӯҳдадориҳои амалиётӣ:			
Зиёдзавӣ / камшавии софи қарзҳо барои қабул		(1,166,771)	(3,445,691)
Зиёдзавӣ / камшавии софи қарзҳо барои пардохт		472,904	(918,360)
ГАРДИШИ ВОСИТАҲОИ ПУЛӢ АЗ ФАӢОЛИЯТИ САРМОЯГУЗОРӢ		406,220	(3,824,747)
Гардиши воситаҳои пулӣ аз фаъолияти сармомоягузорӣ:			
Фурӯши дороиҳои дарозмуддат		-	3,912,248
Хариди дороиҳои дарозмуддат		-	-
Тағйироти софи воситаҳои пулӣ аз фаъолияти сармомоягузорӣ		-	3,912,248
ГАРДИШИ ВОСИТАҲОИ ПУЛӢ АЗ ФАӢОЛИЯТИ МОЛИЯВӢ			
Қабули сармоя		-	-
Пардохти дивидендҳо		-	-
Тағйироти софи воситаҳои пулӣ аз фаъолияти молиявӣ		-	-
Тағйирёбии софи воситаҳои пулӣ		406,220	87,501
Таъсири тағйирёбии қурби асъори хориҷӣ			
		-	-
Воситаҳои пулӣ дар аввали сол		5.1	168,729
Воситаҳои пулӣ дар охири сол		5.1	168,729

Аз номи роҳбарияти Фонди қарзии хурди «Имконият»:

Саидова Ф.Б.
Директор

24 апрели соли 2023
ш. Бохтар
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Стрельникова Т.В.
Сармуҳосиб

24 апрели соли 2023
ш. Бохтар
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Эзоҳотҳои дар саҳ. 15-36 қисми ҷудонашавандаи ҳисоботи молиявӣ мазкур мебошанд. Ҳисоботи
аудиторони мустақил дар саҳифаҳои 4-10 оварда шудааст.

ҲИСОБОТ ДАР БОРАИ ТАҒЙИРОТ ДАР САРМОЯИ ХУДӢ

барои соли, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфт

	Сармоя иловагӣ	Захираҳо	Фоидаи тақсимнашуда	Ҳамагӣ сармоя
Бақия ба 1 январи соли 2020	2,762,224	25,731	113,727	2,901,682
Тасҳеҳи фоидаи тақсимнашуда	2,837,777	169,368	1,048,445	4,055,590
Тасҳеҳи захираҳо	-	-	-	-
Даромади соф дар соли 2020	-	-	200,746	200,746
Дивиденди эълонкардашуда	-	-	-	-
Бақия ба 31 декабри соли 2020	5,600,001	195,099	1,362,918	7,158,018
Амалиёти якшавӣ	-	-	34,343	34,343
Тасҳеҳи захираҳо	-	-	-	-
Даромади соф дар соли 2021	-	-	374,436	374,436
Дивиденди эълонкардашуда	-	-	-	-
Бақия ба 31 декабри соли 2021	5,600,001	195,099	1,771,697	7,566,797
Амалиёти якшавӣ	-	-	-	-
Тасҳеҳи захираҳо	-	-	(24,723)	(24,723)
Даромади соф дар соли 2022	-	-	837,449	837,449
Дивиденди эълонкардашуда	-	-	-	-
Бақия ба 31 декабри соли 2022	5,600,001	195,099	2,584,423	8,379,523

Аз номи роҳбарияти Фонди қарзии хурди «Имконият»:

Саидова Ф.Б.
Директор

24 апрели соли 2023
ш. Бохтар
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Стрельникова Т.В.
Сармуҳосиб

24 апрели соли 2023
ш. Бохтар
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Эзоҳотҳои дар саҳ. 15-36 қисми ҷудонашавандаи ҳисоботи молиявӣ мазкур мебошанд. Ҳисоботи аудиторони мустақил дар саҳифаҳои 4-10 оварда шудааст.

ЭЗОҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВӢ

ЭЗОҲИ 1. МАЪЛУМОТИ УМУМӢ

Самтҳои асосии фаъолият

Фонди қарзии хурди «Имконият» (минбаъд дар матн - Фонди қарзии хурд ва ё Ташкилот) шахси ҳуқуқӣ аст, ки мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта шуда, мивофиқи Оиннома фаъолият мекунад.

Фонди қарзии хурд дар санаи 15 апрели соли 2005 дар Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти №001-1751 ба қайд гирифта шудааст, ва дар асоси талаботи Қонун «Дар бораи бақайдгирии шахсони ҳуқуқи ва шахсони инфироди» дар санаи 18 ноябри соли 2009 дар Кумитаи Андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нав ба қайд гирифта шуда, Шаҳодатномаи бақайдгирии №0182382 дода шудааст.

Аз ҷониби Бонки Миллии Тоҷикистон дар асоси Қарори Раёсат, дар санаи 19 июни соли 2015 ба Фонди қарзии хурд, Иҷозатномаи БМТ №0000051 дода шудааст, ки дар асоси он амалиётҳои зарини бонкиро бо пули миллӣ Сомонӣ анҷом медиҳад:

Пешниҳоди қарзҳои хурд (бо таъмин ва бе таъмин).

Мақсади асосии бунёд намудани Фонди қарзии хурд, ин баланд гардондани сатҳи зиндагонии аҳоли бо роҳи пешниҳод намудани қарзҳои хурд мебошад.

Шӯрои парасторони Фонди қарзии хурди «Имконият»:

Аъзоёни Шӯрои парасторони Фонди қарзии хурди «Имконият» инҳоянд:

1. Ибрагимова Л.К.	Раиси Шӯро
2. Эрагшев М.А.	Аъзои Шӯро
3. Раҳимов Ш.Б.	Аъзои Шӯро

Раёсати Фонди қарзии хурди «Имконият»:

1. Саидова Ф.Б.	Раиси Раёсат - Директор
2. Стрельникова Т.В.	Аъзои Раёсат - Сармуҳосиб
3. Раҳимов Н.К.	Аъзои Раёсат, Ҳуқуқшинос

Муассиси ягонаи Фонди қарзии хурди «Имконият» шахси ҳуқуқи, резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон Иттиҳодияи Ҷамъиятии «Ситораи наҷот» мебошад.

Фонди қарзии хурд дар ноҳияи Восеъ, кӯчаи Амиршоев 20 шӯъбаи ба қайд гирифташуда дорад. Суроғи Фонди қарзии хурд: Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Бохтар, кӯчаи. Б. Ғафуров 10.

ТАВЗЕҲИ 2. АСОСҲОИ ТАЙЁР КАРДАНИ ҲИСОБОТИ МОЛИЯВӢ

Асос барои тартиб додани ҳисоботи молиявӣ Ташкилот стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ мебошанд.

Ҳангоми тартиб додани ҳисоботи молиявӣ фарзияҳои асосӣ усули ҳисобкунӣ ва усули фаъолияти муттасили Ташкилот мебошад.

Усули ҳисобкуни пешбинӣ менамояд, ки таъсири амалиёт ва дигар рӯйдодҳо ба ҳисоботи молиявӣ дар лаҳзаи рӯй додани онҳо ба инобат гирифта мешавад, на ҳангоми дарёфти воқеии маблағ ё пардохти он дар давраҳои дахлдори ҳисоботӣ.

Усули муттасилӣ дар назар дорад, ки Ташкилот дар ояндаи наздик ният ва зарурат ба барҳамдиҳӣ ва ё коҳиши ҷиддии фаъолияти худро надорад.

2.1 Таркиби ҳисоботи молиявӣ

Таркиби ҳисоботи молиявӣ ҳисоботҳои молиявӣ зеринро дар бар мегирад:

- Ҳисобот дар бораи вазъи молиявӣ;
- Ҳисобот дар бораи маҷмӯи даромад;
- Ҳисобот дар бораи гардиши воситаҳои пулӣ;
- Ҳисобот дар бораи тағйирот дар сармояи худӣ;
- Эзоҳот ба ҳисоботи молиявӣ.

Давраи ҳисоботи Ташкилот сол мебошад. Моддаҳои назаррас дар ҳисоботи молиявӣ алоҳида баён ва пешкаш шудаанд, вале моддаҳои ғайриназаррас гурӯҳбандӣ шудаанд.

2.2 Асъори ҳисобот

Ташкилот ба сифати асъори амалкунанда ва асъори муаррифкунандаи ҳисоботи молиявӣ, асъори (пули) миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон – Сомониро истифода мебарад.

2.3 Фазаи амалиётӣ

Фазаи амалиётӣ, ки дар он фаъолияти Фонди қарзи хурди «Имконият» сурат мегирад, бо шароити иҷтимоӣ-иқтисодӣ шаклгирифта дар Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста аст, ки аҳамияти он барои фаъолияти Ташкилот хеле муҳим аст.

Дар давоми соли 2022 вазъи шадиди геосиёсӣ дар минтақа ба суръати рушди иқтисодиёти ҷаҳон таъсири манфӣ расонида, то андозае ба коҳиш ёфтани рушди иқтисодиёти кишварҳои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил замина гузошт.

Вазъи воқеии иқтисодиёт дар Ҷумҳурии Тоҷикистон низ ҳамчун узви ҷомеаи ҷаҳонӣ бо нисбатан паст гардидани суръати рушди иқтисодиёт, коҳиш ёфтани ҳаҷми интиқолҳои пулӣ, кам шудани сармоягузориҳои мустақими хориҷӣ ва афзоиши фишорҳои қурбӣ ва шикаст хурдани системаи бонкӣ аз сабаби бӯҳрони ду бонки азими кишвар арзёбӣ мегардад. Новобаста аз ин дар соли баррасишаванда раванди мусбӣи рушд дар иқтисодиёти миллии нигоҳ дошта шуда, нишондиҳандаҳои макроиқтисодӣ дар сатҳи нисбатан муътадил қарор доштанд.

ЭЗОҲИ 3. УСУЛҲОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРӢ

3.1 Эътироф ва арзёбии воситаҳои молиявӣ

Дороиҳои молиявӣ ва ўҳдадориҳои молиявӣ дар сурате дар тавозун эътироф карда мешаванд, ки агар Ташкилот нисбат ба ин ё он воситаи молиявӣ аз рӯи қарордод яке аз тарафҳои муомилакунанда бошад. Дороиҳои молиявӣ ва ўҳдадориҳо бо истифодаи усули баҳисобгирӣ дар санаи амалиёт эътироф карда мешаванд. Ҳангоми бори аввал эътироф кардани воситаҳои молиявӣ аз рӯи арзиши одилонаи ифодаи пулии муомилот зимни дохил кардан ё нигоҳ доштани хароҷоти амалишавии онҳо инъикос меёбанд. Ташкилот дороиҳои худро аз рӯи нишондиҳандаҳои зерин тасниф мекунад: маблағгузориҳои, ки то пардохта шудан нигоҳдори мешаванд; қарзҳо ва қарздорӣ дебиторӣ. Роҳбарият таснифи дороиҳои молиявӣ худро ҳангоми бори аввал эътироф намудан муайян мекунад.

Қарзҳо ва қарздорӣ дебиторӣ воситаҳои ғайримуштақи молиявиро бо пардохтҳои муқарраршуда ё муайяншуда ифода мекунад, ки дар бозори фаъолона амалкунанда қимат надоранд.

Воситаҳои қарзии ҷалбшуда ўҳдадориҳои ғайримуштақи молиявӣ бо пардохтҳои муқарраршуда ё муайяншуда мебошанд, ки дар бозори фаъол арзиш надоранд. Онҳо аз ибтидо аз рӯи арзиши одилона, бо тарҳ кардани хароҷоти амалиётӣ, эътироф карда шудаанд, ва дар оянда аз рӯи арзиши истехлоқ ба ҳисоб гирифта мешаванд.

3.2 Воситаҳои пулӣ

Воситаҳои пулӣ ва эквиваленти онҳо пули нақди дар хазинаи Ташкилот буда, воситаҳои пулии дар суратҳисобҳои бонкии Ташкилотро ифода мекунад.

3.3 Сандуқи қарзӣ ва захира барои беарзишшавӣ

Баҳисобгирӣ аввалаи қарзи додасуда аз рӯи хароҷоти ҳақиқӣ, яъне аз рӯи арзиши одилонаи маблағи додасуда арзёбӣ мегардад. Қарзи дебиторӣ ба сифати дорой дар лаҳзаи додани маблағ ба муштариён ҳисоб мешавад. Минбаъд қарз дар маблағи қарзи асосии пардохтнашуда мутобиқи шартномаи қарзӣ бо тарҳи захира барои пушонидани талафотҳои имконпазир (беарзишшавӣ) ба ҳисоб гирифта мешавад. Дар сурати мавҷуд будани нишонаҳои объективӣ беарзишшавии қарзи додасуда дар натиҷаи ҳодисаҳои рӯйдодасуда баъд аз ҳисобгирӣ аввалаи дорой, Ташкилот захира барои беарзишшавиро барои ҷуброн намудани зарар барои қарзи алоҳида ташкил медиҳад. Ҳисобкунии захира барои беарзишшавӣ дар асоси таҳлили дороиҳои ба хавфи қарзӣ дучоршаванда анҷом мегирад. Захира барои пушонидани талафотҳои имконпазир дар ҳисоботи молиявӣ фақат барои талафоти воридшуда то санаи таҳияи ҳисобот ба асоси нишонаҳои объективӣ тасдиқкунандаи ин ки беарзишшавӣ дар давраи баъд аз ҳисобкунии аввала рӯй додааст, дар назар гирифта мешавад. Барқарорсозии захираи қаблан ташакулёфта дар ҳисобот дар бораи маҷмӯи даромади Ташкилот инъикос меёбад.

Мутобиқи сиёсати қарзӣ, қарзҳои, ки пардохти онҳо ғайриимкон аст, аз ҳисоби захираи ташкилёт аз тавозун хориҷ карда мешаванд. Аз тавозун баровардани қарз фақат баъд аз андешидани тамоми чораҳо барои гирифтани қарз ва тартиботи лозимаи муайян намудани маблағи зиён, ҳамчунин пас аз ба тавозуни Ташкилот қабул кардани аввали гарав амалӣ мегардад.

Ба мақсади ташакул додани захира барои пушонидани талафотҳои имконпазир, Ташкилот таснифоти зерини сандуқи қарзиро истифода мебарад:

<i>Мӯҳлати таъхир</i>	<i>Ҷоизи хавфи қарз</i>		<i>Эътирофи даромад бо усули ҳисобу замкунӣ</i>	<i>Ҳолати қарз</i>
	<i>Бо пули миллӣ</i>	<i>Бо асъори хориҷӣ</i>		
то 8 рӯз	2%	3%	Иҷозат дода шудааст	Қолаби
аз 8 то 30 рӯз	5%	10%	Иҷозат дода шудааст	Зери назорат
аз 30 то 90 рӯз	30%	40%	Иҷозат дода нашудааст	Ғайриқолаби
аз 90 то 180 рӯз	75%	85%	Иҷозат дода нашудааст	Шубҳанок
аз 180 рӯз зиёд	100%	100%	Иҷозат дода нашудааст	Беэътимод

Ғайр аз ин, ташкилоти қарзӣ бояд Фонд ба андозаи 100% барои қисми таъминнашудаи қарзҳои ғайрифаъоле, ки бақияи онҳо аз 25,000 Сомонӣ зиёд мебошад, ташкил намояд.

3.4 Иҷораи амалиётӣ

Иҷорае, ки зимни он қисми бештари хавфҳо ва ҳуқуқи соҳибӣ ба иҷорадиҳанда дода мешавад, иҷораи амалиётӣ ба шумор меравад. Ташкилот хароҷоти пардохти иҷораи биноро дар давраи ҳисоботӣ дар ҳисобот дар бораи маҷмӯи даромад аз рӯи усули баҳисобгирӣ инъикос менамояд.

3.5 Воситаҳои асосӣ

Воситаҳои асосӣ аз рӯи хароҷоти ҳақиқӣ барои дарёфти онҳо чун дорой шинохта мешаванд. Баъдан, воситаҳои асосӣ пас аз тарҳи фарсудашавии онҳо ба инобат гирифта мешаванд. Хароҷоти минбаъда дар арзиши тавозунии дорой дохил мешавад, агар эҳтимоли объективии дарёфти фоидаи иқтисодии вобаста ба истифодабарии дорой вучуд дошта бошад. Тамоми хароҷоти дигар дар ҳисобот дар бораи маҷмӯи даромад дар давраи дахлдор инъикос мегардад.

Барои ҳисоби истеҳлоки тамоми воситаҳои асосӣ усули хаттӣ (линейний) истифода бурда мешавад. Ташкилот меъёрҳои зеринро барои ҳисобкунии фарсудашавии воситаҳои асосӣ муқаррар кардааст:

Номгӯи воситаҳои асосӣ	Меъёри истеҳлок (%)
Биноҳо	7
Мебел ва таҷҳизот	10
Нақлиёт	10
Таҷҳизоти компютерӣ	10
Дигар воситаҳои асосӣ	8
Дороиҳои ғайримоддӣ	10

3.6 Дороиҳои ғайримоддӣ

Ба дороиҳои ғайримоддӣ дороиҳои ҳамонандкардашавандаи ғайрипулӣ дахл доранд, ки шакли қисмонӣ надоранд. Дороиҳои ғайримоддӣ, ки алоҳида ба даст оварда шудаанд, дар ибтидо аз рӯи арзиши ба даст оварданашон баҳо дода мешаванд. Пас аз эътирофи ибтидоӣ дороиҳои ғайримоддӣ аз рӯи арзиши ба даст овардан бо тарҳ кардани истехлоки чамъшуда ва зарари аз беқурбшавӣ чамъшуда инъикос карда мешаванд.

3.7 Захираҳо

Ташкилот барои ҷуброни зиёни вобаста ба амалисозии фаъолияти асосӣ, ва барои дигар ҳадафҳои пешбинишудаи қонунгузорӣ фонди захиравиро ташкил медиҳад.

3.8 Ҷӯдадорихои нафақагӣ

Мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон аз кормандони Ташкилот пардохтҳои нафақавӣ нигоҳ дошта мешаванд, ки ба рақами мушаххаси андозсупорандаи ҳар як корманд ба Агентии Давлатии Суғуртаи Иҷтимоӣ ва Нафақа интиқол меёбад. Ба ғайр аз ин, Ташкилот дигар ӯҳдадорихои иловагиро оид ба таъмини нафақаи кормандони Бонкро надорад.

3.9 Ҷӯдадорихои молиявӣ

Маблағҳои қарзӣ сараввал аз рӯи нархи дарёфтӣ (харидоришуда), ки аз маблағи дарёфтшуда зимни нигоҳ доштани хароҷоти сарфшуда барои муомилот иборат аст, ба ҳисоб гирифта мешаванд.

Баъдан, маблағҳои қарзӣ аз рӯи арзиши истехлоқӣ (амортизирашуда) ифода меёбанд ва фарқият байни маблағи харидоришуда ва арзиши бозпардохт дар ҳисобот дар бораи маҷмӯи даромад дар давраи ҳисоботӣ чун хароҷоти фоизӣ инъикос меёбад. Фоизи қарзҳои ҷалбшуда, заёмҳо, ҳармоҳа аз рӯи меъёри номиналии фоиз барои бақияи маблағи асосии пардохтнашуда ё маблағи асосии аввала бо назардошти шартҳои созишномаи қарзӣ ҳисоб карда мешаванд.

Ҷӯдадорихои ҷорӣ дар ҳисобот дар бораи вазъияти молиявии Ташкилот ба андозаи бавучудоии онҳо – ҳангоми ҳисобу китоби музди меҳнати кормандон, маблағи ҳисобкардашудаи ӯҳдадорихои андоз, ӯҳдадорихои ҳисобшуда аз рӯи пардохти масрафи амалиёт ва ғайра инъикос меёбанд.

3.10 Баҳисобгирии воситаҳои грантӣ

Грантҳо дар тавозуни Ташкилот ҳангоми боварии асоснок доштан ба он, ки Ташкилот ҳамаи шартҳои бо грант вобастаро иҷро мекунад, ва грант гирифта мешавад, эътироф карда мешаванд. Гирифтани грант, худ исботи ҳалқунандаи он нест, ки шартҳои ба он вобаста иҷро шудаанд ё ин ки иҷро мешаванд.

Ҳангоми баҳисобгирии воситаҳои грантӣ Ташкилот муносибатро аз назари даромадҳо амалӣ мегардонад, ки мувофиқи онҳо грант ба даромадҳо дар давоми як ё якчанд давраҳои ҳисоботӣ нисбат дорад. Мутобиқи муносибати мазкур грантҳо дар таркиби фоида ё зарар ба шакли мунтазам дар давоми давраҳои шинохта мешаванд, ки дар онҳо Ташкилот масрафҳои марбутаро ба сифати хароҷотҳо, ки грантҳои мазкур бояд ҷуброн намоянд, эътироф мекунад. Эътирофи даромад ва хароҷотҳои марбутатаи воситаҳои грантӣ баъд аз тасдиқи ҳисобот оид ба хароҷоти воситаҳои грантӣ аз тарафи донор ба вуқӯъ мепайвандад.

3.11 Эътироф кардани даромад ва хароҷотҳо

Ташкилот дар ҷараёни фаъолияти амалиётӣ даромад ва хароҷотро аз рӯи усули баҳисобгирӣ эътироф менамояд. Аз рӯи усули баҳисобгирӣ даромад дар он давраи ҳисоботӣ эътироф карда мешавад, ки дар он бозёфт шудааст, ҳатто гарчи маблағ ҳанӯз ба ҳисоби Ташкилот ворид нашуда бошад. Ҳамин тавр, хароҷот низ дар он давраи ҳисоботӣ инъикос меёбад, ки дар он хароҷот ҷой дорад, сарфи назар аз он ки маблағи хароҷот аз тарафи Ташкилот дар ин давраи ҳисоботӣ пардохта шудааст ё не.

3.12 Андозбандӣ

Хароҷоти андоз аз фоида, ки дар ҳисобот дар бораи маҷмӯи даромад инъикос ёфтааст - ин маблағи андози ҷорӣ аз фоида мебошад, ки мутобиқи қонунгузори амалкунандаи андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ситонида мешавад. Фоидаи то андозбандӣ аз фоидаи андозбандишаванда фарқ дорад, чунки барои ҳисобкунии андоз аз фоида бархе аз қисматҳои чун хароҷот эътирофгардида бо мақсади андозбандӣ истисно мешаванд. Ҳангоми ҳисобкунии андоз аз фоида меёри андоз дар ҳаҷми 20%.

Андозбандии мавқуфгузошташудаи андоз аз фоида аз руи усули дороиҳо ва ўҳдадориҳои тавозунӣ нисбат ба тамоми фарқиятҳои муваққатӣ байни базаи андози дороиҳо ва ўҳдадориҳо ва арзиши тавозунии онҳо мутобиқи ҳисоботи молиявӣ ҳисоб карда мешаванд. Дороиҳо ва ўҳдадориҳои андозбандии таваққуфшуда бо истифода аз меёри андозбандии истифодашаванда дар даврае, ки дороиҳо фурухта мешаванд ва ўҳдадориҳо бозпардохт мешаванд, зимни ба асосгирии ставкаи андозбандӣ дар давраи мазкур ё амалан муқарраршуда дар санаи тартибдиҳии ҳисобот, муайян карда мешаванд.

Дороиҳо аз рӯи андозбандии таваққуфшуда ба он ҳаҷде ифода меёбанд, ки эҳтимолияти гирифтани фоидаи андозбандишуда вучуд дошта бошад, ки ба муқобили он метавон фарқияти муваққатиرو истифода бурд.

3.13 Амалиёт бо асъори хориҷӣ

Ташкилот ҳисоботи молиявиرو бо асъори миллӣ тартиб медиҳад ва пенсниход мекунад.

Амалиёт бо асъори хориҷӣ сараввал бо асъори миллӣ аз рӯи қурби расмии мубодилавии Бонки миллӣ Тоҷикистон дар санаи амалиёт ифода меёбад. Фарқият байни қурби мубодилавии шартномавӣ ва қурби расмии БМТ дар санаи амалиёт, дар ҳисобот дар бораи маҷмӯи даромад чун даромади ҳолис аз муомилот бо асъори хориҷӣ дохил карда мешавад. Дороиҳо ва ўҳдадориҳои монетарӣ аз рӯи нархи расмии мубодилавии БМТ дар санаи ҳисобот ба асъори миллӣ баргардонида мешаванд. Фарқияти қурби бавучудодамада ҳангоми аз нав баҳодихии ин дороиҳо ва санадҳои қарзӣ дар ҳисобот дар бораи маҷмӯи даромад чун даромади ҳолиси аз нав баҳодихии асъори хориҷӣ инъикос меёбанд.

Қурбҳои мубодилаи асъор, ки аз тарафи Ташкилот ҳангоми тартиб додани ҳисоботи солони молиявӣ истифода бурда шудаанд, инҳо мебошанд:

	31 декабри 2022	31 декабри 2021
1 доллари ИМА	10.2024	11.3000
1 евро	10.8911	12.7973
1 рубли русӣ	0.1445	0.1507

3.14 Сармояи худӣ

Сармояи Ташкилот аз сармояи иловагӣ, фоидаи тақсимнашуда ва захираҳо, ки мутобиқи қонунгузори амалкунанда ташкил шудаанд, иборат аст.

Пардохти дивидендҳо чун камшавии воситаҳои худӣ дар даврае, ки дивидендҳо эълон карда шуда мешаванд, инъикос карда мешаванд.

Дивидендҳое, ки баъд аз санаи ҳисобот эълон шудаанд, чун рӯйдодҳои минбаъда мутобиқи СБХМ 10 «Ҳодисаҳои ба амаломеда баъд аз санаи ҳисобот» дар назар гирифта мешаванд.

4. ЭЗОҲ БА ҲИСОБОТ ДАР БОРАИ МАҶМҶИ ДАРОМАД

4.1. Даромад ва хароҷоти фоизӣ

<i>Даромади фоизӣ</i>	31 декабри 2022	31 декабри 2021
Даромади фоизӣ аз қарзҳо ба соҳибкорон	2,788,650	2,741,876
Даромади фоизӣ аз қарзҳо ба шахсони воқеӣ	150,631	149,247
Ҳамагӣ:	2,939,281	2,891,123
<i>Хароҷоти фоизӣ</i>		
Хароҷоти фоизӣ барои қарзҳои ҷалбкардашуда	(173,919)	(193,860)
Ҳамагӣ:	(173,919)	(193,860)
Даромади фоизи ҳолис:	2,765,362	2,697,263

4.2. Ташкилдиҳии захира барои беқурбшавии дороиҳое, ки аз рӯи онҳо фоиз ҳисоб карда мешавад

Тибқи талаботи дастурамали №215 БМТ, Ташкилот бояд дар охири давраи молиявӣ беқурбшавии дороиҳои худро, ки аз рӯи онҳо фоиз ҳисобида мешавад гузаронад, яъне нисбати қарзҳои додашуда. Дастурамали дар боло зикр гардида, чораҳои заруриро қайд кардааст, ки бояд ин чораҳоро дар раванди ҳисоб намудани захира нисбати сандуқи қарзии Ташкилот амали гардонад, яъне дар асоси муҳлатҳо гуруҳҳоро барои ҳисоб намудани захираи дахлдор нисбати қарзҳои батаъхир афтада муайян мекунад.

	31 декабри 2022	31 декабри 2021
ФПТИ аз рӯи қарзҳо	18,183	43,797
ФПТИ аз рӯи қарзҳои тамдидшуда	14,683	-
Ҳамагӣ хароҷот аз рӯи ФПТИ	32,866	43,797

4.3. Даромади ҳолиси комисионӣ ва хизматрасонӣ

	31 декабри 2022	31 декабри 2021
Даромади хизматрасонӣ	114,473	130,003
Ҳамагӣ:	114,473	130,003
Хароҷоти комиссия	-	-
Хароҷоти хизматрасонӣ	(47,186)	(39,700)
Ҳамагӣ:	(47,186)	(39,700)
Ҳамагӣ даромади ҳолиси комисионӣ ва хизматрасонӣ:	67,287	90,303

4.4. Даромад аз барқароркунии қарзҳо

	31 декабри 2022	31 декабри 2021
Камшавии ФПТИ аз ҳисоби барқарорсозии қарз	32,585	41,196
Камшавии ФПТИ аз ҳисоби барқарорсозии қарзҳои тамдидшуда	-	-
Ҳамагӣ:	32,585	41,196

4.5. Истеҳлоки воситаҳои асосӣ ва дорoiҳои ғайримоддӣ

	31 декабри 2022	31 декабри 2021
Хароҷоти истеҳлоки бино ва иншоотҳо	59,099	58,510
Хароҷоти истеҳлоки мебел ва таҷҳизот	31,220	58,008
Хароҷоти истеҳлоки дорoiҳои ғайримоддӣ	19,404	19,404
Ҳамагӣ:	109,723	135,922

4.6. Дигар даромадҳои амалиётӣ

	31 декабри 2022	31 декабри 2021
Даромади фоизӣ аз ҷойгиркунии мӯҳлатнок	296	2,911
Даромад аз дивидендҳо	-	-
Даромади дигар	706,558	8,758
Даромади фавқулода	38,725	49,078
Ҳамагӣ даромадҳои дигар:	745,579	60,747

4.7. Дигар хароҷотҳои амалиётӣ

	31 декабри 2022		31 декабри 2021	
	Маблағ	Ҳисса%	Маблағ	Ҳисса%
Хароҷоти музди меҳнат	1,487,598	61.72	1,306,465	58.76
Пардохти иловагӣ ба кормандон	15,300	0.63	13,670	0.61
Андози иҷтимоӣ	324,245	13.45	343,311	15.44
Дигар пардохти иловагӣ	118,078	4.90	53,109	2.39
Хароҷоти аудити беруна	64,975	2.70	33,040	1.49
Пардохти хасматрасонии машварати оиди идоракунӣ	37,284	1.55	88,691	3.99
Ҷаримаҳо ва пардохтҳои БМТ	-	-	2,235	0.10
Дигар ҷаримаҳо ва пардохтҳо	-	-	-	-
Андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард	-	-	25,429	1.14
Андоз аз арзиши иловашуда	-	-	-	-
Хароҷотҳои барои суғуртаи бино	1,000	0.04	1,000	0.04
Хароҷотҳои барои суғуртаи дигар дорoiҳо	203	0.01	484	0.02
Дигар андозҳо ва иҷозатномаҳо	5,406	0.22	6,335	0.28
Иҷорапулӣ	90,240	3.74	89,240	4.01
Хароҷоти об, барқ ва гармдиҳӣ	30,112	1.25	25,639	1.15
Хароҷоти техникаи иттилоотӣ	6,519	0.27	8,904	0.40
Хароҷоти таъмир ва муоинаи техникаӣ	16,076	0.67	26,806	1.21
Хароҷотҳои барои сӯзишворӣ ва нигоҳдории автомашинаҳо	56,998	2.36	60,727	2.73
Хароҷоти сафари хизматӣ ва нақлиётӣ	25,703	1.07	22,462	1.01
Хароҷоти амният	18,853	0.78	14,398	0.65
Хизматрасонии алоқа	24,789	1.03	27,232	1.22
Хароҷотҳои барои лавозимоти дафтардорӣ	28,708	1.19	24,257	1.09
Хароҷоти обуна	810	0.03	280	0.01
Хароҷоти реклама	5,523	0.23	1,453	0.07

Хароҷотҳои намояндагӣ барои махфилҳои фарҳангӣ	1,830	0.08	1,862	0.08
Хароҷоти намояндагӣ	3,729	0.15	2,036	0.09
Хайрия	5,600	0.23	4,900	0.22
Хароҷаотҳое, ки бо муурофияи судӣ/ба даст овардани дороиҳо алоқаманд мебошанд	-	-	-	-
Хароҷотҳои дигар	40,700	1.69	39,545	1.78
Ҷамъ:	2,410,279	100.00	2,223,510	100.00

Хароҷот барои нигоҳдории кормандон

	31 декабри 2022	31 декабри 2021
Музди меҳнат	1,487,598	1,306,465
Пардохтҳои иловагӣ	15,300	13,670
Пардохт барои ФҶИА	324,245	343,311
Пардохтҳои иловагии дигар	118,078	53,109
Ҷамъ:	1,945,221	1,716,555

4.8. Андоз аз Ҷоида

Ташкилот андоз аз Ҷоидаро барои давраи ҷорӣ дар асоси маълумотҳои баҳисобгирии андозӣ бо усули ҳисобу замкуни, ки тибқи қонунгузори андози Ҷуҳурии Тоҷикистон амалӣ мегардад, ба ҳисоб мегирад. Вобаста ба он, ки баъзе намудҳои хароҷотҳо бо мақсади андозбандӣ ба ҳисоб гирифта намешаванд, ва инчунин бо назардошти мавҷудияти даромади андозбандӣ нашаванда дар Ташкилот фарқиятҳои доимӣ ба вуҷуд меоянд. Андози таваққуфшуда натиҷаи ҳолиси андоз аз фарқияти муваққатӣ байни арзиши ҳисобшудаи дороиҳо ва ӯҳдадорӣҳо ба мақсади ҳисоботдиҳии молиявӣ ва маблағи муайяншуда ба мақсади андозбандиро инъикос менамояд.

Ташкилот метавонад дороиро аз рӯи андози таваққуфшуда, ки ба истифода набурдани зарари андоз вобаста аст, эътироф кунад, агар дар оянда эҳтимолияти бавучудоии Ҷоидаи андозбандишаванда вуҷуд дошта бошад, ки ба муқобили он метавон зиёни (ва ё кредити) истифоданашуда ба ҳисоб гирифта шавад.

	31 декабри 2022	31 декабри 2021
Ҷоидаи то андозбандӣ	1,057,010	486,280
Андоз аз руи меъёри муайянкардашудаи Ҷоидаи то андозбандӣ- 20%	211,402	111,844
Таъсири андоз аз фарқиятҳои доимӣ	8,159	7,839
Хароҷоти андоз аз Ҷоида	219,561	119,683
Таъсири андоз аз фарқияти муваққатӣ	14,380	16,883
Андоз аз Ҷоида барои пардохт	233,941	136,567

	31 декабри 2022	31 декабри 2021
ӯҳдадории мавқуфгузошташудаи андоз		
Андоз ҷорӣ аз Ҷоида	233,941	136,567
Тағирёбии фарқиятҳои муваққатӣ дар давра	(14,380)	(16,883)
Хароҷоти андоз аз Ҷоида	219,561	119,683

	31 декабри 2022	Тағирёбӣ дар давра	31 декабри 2021
Таъсири андоз аз фарқиятҳои муваққатӣ, ки манбаи андозбандиро кам мекунанд:			
Воситаҳои асосӣ	37,335	14,380	22,955
%-ҳои ҳисобшуда барои пардохт	16,481	16,481	-
Маблағи умумии дорои мавқуфгузашташудаи андоз	53,816	30,861	22,955

5. ЭЗОҲОТ БА ҲИСОБОТ ДАР БОРАИ ҲОЛАТИ МОЛИЯВӢ

5.1. Пули нақд

	31 декабри 2022	31 декабри 2021
Пули нақд дар хазина – асъори миллӣ	86,307	61,451
Воситаҳои пулӣ дар суратҳисобҳо - асъори миллӣ	488,642	107,278
Ҳамагӣ пули нақд:	574,949	168,729

5.2. Сандуки қарзӣ

Ба 31 декабри соли 2022 сандуқи фаъоли қарзии Ташкилот 1,250 адад қарзро ташкил мекунад, дар муқоиса бо аввали сол 1,406 қарзҳои фаъол.

	31 декабри 2022	31 декабри 2021
Сандуқи қарзӣ ФПТИ	10,308,509 (22,185)	9,134,621 (48,464)
Ҳамагӣ:	10,286,324	9,086,157
Фоизҳои ҳисобкардашуда	147,128	147,473
Умумӣ, сандуқи қарзӣ:	10,433,452	9,233,630

Дар соли 2022 Ташкилот танҳо қарзҳоро бо асъори миллӣ додааст (Сомонӣ).

Намуди қарзҳо	31 декабри 2021 сол	Қарзҳо дар 2022 сол	Пардохт дар 2022 сол	Хориҷ дар 2022 сол	31 декабри 2022 сол
Қарзҳо бо Сомонӣ	9,134,621	17,056,360	15,855,914	26,558	10,308,509
Гузариш		-	-	-	-
Миқдор	1,406	1,563	1,715	4	1,250
Ҳамагӣ	9,134,621	17,056,360	15,855,914	26,558	10,308,509
Миқдор	1,406	1,563	1,715	4	1,250

Аз рӯи соҳаҳои иқтисод гуруҳбандии сандуқи қарзӣ чунин аст:

	31 декабри 2022	Ҳоиз аз сандуқи умумӣ	31 декабри 2021	Ҳоиз аз сандуқи умумӣ
Растанипарварӣ ва чорводорӣ	2,181,972	21.17%	1,941,034	21.25%
Истеҳсолот	116,343	1.13%	110,364	1.21%
Савдо ва тақсимот	4,419,316	42.87%	3,800,465	41.61%
Хизматрасонӣ	1,660,976	16.11%	1,352,473	14.81%
Қарзҳои истеъмоли	427,815	4.15%	536,572	5.87%
Дигар	1,502,087	14.57%	1,393,713	15.26%
Ҳамагӣ:	10,308,509	100.00%	9,134,621	100.00%
Ҳоизҳои ҳисоб кардашуда	147,128		147,473	
ҲПТИ	(22,185)		(48,464)	
Ҳамагӣ арзиши истеҳлоқшуда:	10,433,452		9,233,630	

ҲПТИ ба таври зайл тақсим карда шудааст:

	31 декабри 2022	%	31 декабри 2021	%
Растанипарварӣ ва чорводорӣ	6,671	30.07%	3,118	6.43%
Истеҳсолот	-	0.00%	11,450	23.63%
Савдо ва тақсимот	9,692	43.69%	14,560	30.04%
Хизматрасонӣ	4,154	18.72%	12,948	26.72%
Қарзҳои истеъмоли	-	0.00%	3,988	8.23%
Дигар	1,668	7.52%	2,400	4.95%
Ҳамагӣ ҲПТИ:	22,185	100.00%	48,464	100.00%

Таснифи сандуқи қарзӣ сохтори зеринро дорад:

Таснифи сандуқи қарзӣ	31 декабри 2022	31 декабри 2021
Қарзҳои қолабӣ	10,151,093	9,083,397
Қарзҳои мӯҳлаташон гузашта	15,068	51,224
Қарзҳои дар ҳолати судӣ	-	-
Қарзҳои тамдидшуда	142,348	-
Қарзҳои тамдидшудаи мӯҳлатгузашта	-	-
Всего:	10,308,509	9,134,621
Ҳоизҳои ҳисоб кардашуда	147,128	147,473
ҲПТИ аз рӯи қарзҳо	(22,185)	(48,464)
Ҳамагӣ арзиши истеҳлоқшуда:	10,433,452	9,233,630

Аз рӯи гурӯҳҳои хавф таснифи сандуқи қарзӣ сохтори зеринро дорад:

		31 декабри 2022			31 декабри 2021	
	Рӯзҳои батаъхирарфта	Меъёр	Маблағ	ФПТИ	Маблағ	ФПТИ
Қолабӣ	то 8 рӯз	2%-3%	10,151,093	195,099	9,083,397	181,668
Зери назорат	аз 8 то 30 рӯз	5%-10%	142,348	7,117	-	-
Ғайриқолабӣ	аз 30 то 90 рӯз	30%-100%	-	-	-	-
Шубҳанок	аз 90 то 180 рӯз	75%-100%	-	-	11,040	8,280
Беъътимод	зиёда аз 180 рӯз	100%	15,068	15,068	40,184	40,184
Ҷамағӣ:			10,308,509	217,284	9,134,621	230,132

**Тибқи дастурамали №215 Фонд барои қарзҳои қолабӣ ҳамчун фонди умумӣ аз рӯи бақияи қарз бо пули милли ба андозаи на камтар аз 2% ташкил карда шуда дар дохили сармоя ҳамчун захира нишон дода мешавад.*

Ҳамчун таъмини гаравӣ асосан аз ҷониби Ташкилот дороиҳо дар шакли моликияти ғайриманкул (хонаҳои хусусӣ, квартирахҳо ва биноҳо), маснуоти тиллоӣ, таҷҳизот, молу мулкҳои хона ва воситаҳои нақлиёт қабул карда мешаванд.

	31 декабри 2022		31 декабри 2021	
	Маблағ	Арзиши таъминот	Маблағ	Арзиши таъминот
Қарзҳои, ки бо моликияти ғайриманкул таъмин шудаанд	620,000	680,500	194,129	765,568
Қарзҳои, ки б воситаҳои нақлиёт таъмин шудаанд			22,453	50,000
Қарзҳои, ки бо амволи хона таъмин шудаанд	7,869,469	19,262,264	5,320,873	12,928,527
Қарзҳои, ки бо маснуоти тиллоӣ таъмин шудаанд	826,187	1,171,187	550,000	576,816
Қарзҳои, ки бо таҷҳизот таъмин шудаанд	-	-	95,412	262,185
Қарзҳои, ки бо чорвои калони шохдор ва молу мулкҳои хона таъмин шудаанд	-	-	-	-
Қарзҳои, ки бо моли дар гардиш буда ва маснуоти тиллоӣ таъмин шудаанд	-	-	-	-
Қарзҳои, ки бо музди меҳнати кормандон таъмин шудаанд	-	-	-	-
Қарзҳои таъминот надошта	992,853	-	1,426,766	-
Қарзҳои, ки бо шартномаҳои кафолат таъмин шудаанд (қарзҳои гурӯҳӣ)	-	-	1,524,988	3,715,507
Ҷамағӣ:	10,308,509	21,113,951	9,134,621	18,298,603
Ҷамъии ҳисобкардашуда	147,128		147,473	
ФПТИ аз рӯи қарзҳо	(22,185)		(48,464)	
Ҷамағӣ арзиши истехлокшуда:	10,433,452		9,233,630	

Ҷадвали муқоисавии нишондиҳандаҳо аз рӯи сандуқи зерини хавф чунин шакл дорад:

Нишондиҳанда	Усули ҳисобкунӣ	Нишондиҳандаи соли 2022	Нишондиҳандаи соли 2021
Хавфнокии сандуқи қарзӣ	ФПТИ/Ҷамағӣ сандуқи қарзӣ	0.22%	0.53%
Сатҳи шубҳанокии бозгашти қарзҳо	Маблагҳои қарзҳои беъътимод/Ҷамағӣ сандуқи қарзӣ	0.15%	0.44%

5.3. Дигар дороиҳои кӯтоҳмуддат

	31 декабри 2022	31 декабри 2021
Ҳисобҳо барои қабул	-	-
Маводҳои дафтардори ва дигаре, ки истифода нашудаанд	-	90
Хароҷоти пешаки пардохтшуда	4,551	10,579
Дигар пардохти пешаки	142,355	11,977
Пешпардохти андоз	-	129,217
Ҳамагӣ:	146,906	151,863

5.4. Маблаггузори то пардохти қарз

	31 декабри 2022	31 декабри 2021
Саҳмияҳои ширкатҳои давлатӣ, барои сармоягузори дарозмуддат	10,000	10,000
Ҳамагӣ:	10,000	10,000

5.5. Воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддӣ

Воситаҳои асосӣ	Биноҳо	Техникаи компютерӣ	Мебел ва таҷҳизот	Воситаҳои нақлиёт	Дигар воситаҳои асосӣ	Ҳамагӣ
Арзиши ибтидоӣ дар 31 декабри соли 2019	-	1,700	4,422	-	-	6,122
Истеҳлоки ҷамъшуда	-	(707)	(2,473)	-	-	(3,180)
Арзиши соф дар 31 декабри соли 2019	-	993	1,949	-	-	2,942
Харидори шудан	836,959	177,311	79,755	87,515	79,112	1,260,652
Фурухта шудан	-	-	-	-	-	-
Истеҳлоки ҳисоб кардашуда	(590,077)	(124,552)	(52,216)	(30,939)	(48,371)	(846,154)
Аз ҳисоб баровардани истеҳлоки ҷамъшуда	-	-	-	-	-	-
Арзиши ибтидоӣ дар 31 декабри соли 2020	836,959	179,011	84,177	87,515	79,112	1,266,774
Истеҳлоки ҷамъшуда	(590,077)	(125,259)	(54,689)	(30,939)	(48,371)	(849,334)
Арзиши соф дар 31 декабри соли 2020	246,882	53,752	29,489	56,576	30,742	417,440
Харидори шудан	7,312	19,920	11,000	3,763	3,250	45,245
Фурухта шудан	-	(38,898)	(40,618)	-	(9,204)	(88,720)
Истеҳлоки ҳисоб кардашуда	(58,510)	(27,281)	(9,173)	(12,235)	(9,319)	(116,518)
Аз ҳисоб баровардани истеҳлоки ҷамъшуда	-	38,898	40,618	-	9,204	88,720
Арзиши ибтидоӣ дар 31 декабри соли 2021	844,271	160,033	54,559	91,278	73,159	1,223,299
Истеҳлоки ҷамъшуда	(648,587)	(113,642)	(23,244)	(43,174)	(48,486)	(877,132)
Арзиши соф дар 31 декабри соли 2021	195,684	46,391	31,315	48,104	24,673	346,167
Харидори шудан	-	32,070	8,527	2,600	930	44,127
Фурухта шудан	-	(72,747)	(620)	-	(24,319)	(97,686)
Истеҳлоки ҳисоб кардашуда	(59,099)	(11,661)	(5,440)	(9,374)	(4,745)	(90,319)
Аз ҳисоб баровардани истеҳлоки ҷамъшуда	-	72,747	620	-	24,319	97,686
Арзиши ибтидоӣ дар	844,271	119,356	62,466	93,878	49,769	1,169,740

31 декабри соли 2022						
Истехлоки чамъшуда	(707,686)	(52,556)	(28,064)	(52,547)	(28,912)	(869,765)
Арзиши соф дар 31 декабри соли 2022	136,585	66,800	34,403	41,331	20,858	299,976

Дороиҳои ғайримоддӣ

Арзиши ибтидоӣ дар 31 декабри 2019 сол	11,250
Истехлоки чамъшуда дар 31 декабри 2019 сол	(2,643)
Арзиши соф дар 31 декабри 2019 сол	8,607
Харидори шудан	184,497
Фурӯхта шудан	-
Истехлоки ҳисоб кардашуда	(31,739)
Аз ҳисоб баровардани истехлоки чамъшуда	-
Арзиши ибтидоӣ дар 31 декабри 2020 сол	195,747
Истехлоки чамъшуда дар 31 декабри 2020 сол	(34,382)
Арзиши соф дар 31 декабри 2020 сол	161,365
Харидори шудан	-
Фурӯхта шудан	-
Истехлоки ҳисоб кардашуда	(19,404)
Аз ҳисоб баровардани истехлоки чамъшуда	-
Арзиши ибтидоӣ дар 31 декабри 2021 сол	195,747
Истехлоки чамъшуда дар 31 декабри 2021 сол	(53,786)
Арзиши соф дар 31 декабри 2021 сол	141,961
Харидори шудан	-
Фурӯхта шудан	(1,707)
Истехлоки ҳисоб кардашуда	(19,404)
Аз ҳисоб баровардани истехлоки чамъшуда	1,707
Арзиши ибтидоӣ дар 31 декабри 2022 сол	194,040
Истехлоки чамъшуда дар 31 декабри 2022 сол	(71,483)
Арзиши соф дар 31 декабри 2022 сол	122,557

5.6. Дигар дороиҳои дарозмуддат

	31 декабри 2022	31 декабри 2021
Дороии мавқуфгузошташудаи андоз	53,816	22,955
Ҷамагӣ:	53,816	22,955

5.7. Андозҳо барои пардохт

	31 декабри 2022	31 декабри 2021
Андоз аз фоида барои пардохт	59,628	134,799
Дигар андозҳо барои пардохт	-	1,839
Андоз аз маоши кормандон барои пардохт	10,881	-
Андози иҷтимоӣ барои пардохт	21,961	-
Ҷамагӣ:	92,470	136,638

5.8. Воситаҳои қарзии ташкилотҳои молиявӣ

	Меъёри %	31 декабри 2022	31 декабри 2021
Фонди Қарзии Хурди «Фонди Бозтамвил»	8%-14%	1,718,499	1,204,495
Дигар қарзҳо	18%	290,000	331,100
Ҳамагӣ:		2,008,499	1,535,595
Ҷузъҳои ҳисоб кардашуда барои пардохт		16,481	8,491
Умумӣ:		2,024,980	1,544,086

5.9. Дигар ӯҳдадорихои кӯтоҳмуддат

	31 декабри 2022	31 декабри 2021
Даромадҳои оянда	1,138,007	827,119
Ҳисобҳо барои пардохт – асъори миллӣ	4,775	665
Ҳаққи иҷора барои пардохт	1,900	
Ҳамагӣ:	1,144,682	827,784

5.10. Сармояи иловагӣ

Ба ҳолати 31 декабри соли 2022 сармояи иловагии Ташкилот 5,600,001 сомони ро ташкил медиҳад. Моҳи сентябри соли 2020 дар натиҷаи якҷояшавӣ бо ширкати фаръии ҶДММ ТҚХ «Имконият Ховар» тибқи талаботи Бонки Миллии Тоҷикистон, сармояи Ташкилот ба маблағи 2,837,777 сомонӣ зиёд гардид.

	31 декабри 2022	31 декабри 2021
Сармояи иловагӣ	5,600,001	5,600,001
Сармояи захиравӣ	-	-
Ҳамагӣ:	5,600,001	5,600,001

5.11. Захираи умумӣ

Захираи умумӣ ба 1 январи соли 2019	25,731
Ташкилдиҳии захира аз ҳисоби фоидаи тақсимнашуда	-
Захираи умумӣ ба 31 декабри соли 2019	25,731
Ташкилдиҳии захира аз ҳисоби фоидаи тақсимнашуда	169,368
Захираи умумӣ ба 31 декабри соли 2020	195,099
Ташкилдиҳии захира аз ҳисоби фоидаи тақсимнашуда	-
Захираи умумӣ ба 31 декабри соли 2021	195,099
Ташкилдиҳии захира аз ҳисоби фоидаи тақсимнашуда	-
Захираи умумӣ ба 31 декабри соли 2022	195,099

5.12. Фоидаи тақсимнашуда

Фоидаи тақсимнашуда ба 1 январи соли 2020	113,727
Гузариши фоидаи тақсимнашуда	1,048,445
Фоида аз рӯи натиҷаи давра	200,746
Дивиденд	-
Фоидаи тақсимнашуда ба 31 декабри соли 2020	1,362,918
Тасҳеҳ	34,343
Фоида аз рӯи натиҷаи давра	374,436
Дивиденд	-

Ғоидаи тақсимнашуда ба 31 декабри соли 2021	1,771,697
Тасҳеҳ	(24,723)
Ғоида аз рӯи натиҷаи давра	837,449
Дивиденд	-
Ғоидаи тақсимнашуда ба 31 декабри соли 2022	2,584,423

ЭЗОҲИ 6. АМАЛИЁТ БО ИШТИРОКИ ҶОНИБҲОИ ВОБАСТА

Ташкилот бо ҷонибҳои вобаста як қатор муомилотро амали кардааст.

Мувофиқи СБХМ 24 «Ошкор кардани маълумот оиди ҷонибҳои вобаста» – ҷониби вобаста - ҷониби вобастаи корхона аст, агар:

- (а) чунин ҷониб бевосита ё бавосита, ба воситаи як ё зиёда миёнаравон:
- (i) корхонаро идора мекунад ё зери назорати он аст, ё агар корхона ва чунин ҷониб зери назорати умумӣ бошанд (ба ин ҷо корхонаҳои мабдаӣ, корхонаҳои фаръӣ, ва корхонаҳои фаръии як корхонаи мабдаӣ дахл доранд);
- (ii) дар корхона ҳиссае дорад, ки таъсири назарраси ӯро ба корхона таъмин мекунад; ё
- (iii) корхонаро якҷоя назорат мекунад;
- (б) ҷониб корхонаи ассотсиатсияшудаи (чуноне ки дар СБХМ (СБА) 28 «Воситагузориҳо ба корхонаҳои ассотсиатсияшуда») ҳамин корхона аст;
- (с) ҷониб соҳибқори якҷоя аст, ки корхона иштирокчии он аст (ниг. СБХМ (СБА) 31 «Иштирок дар соҳибқори якҷоя»);
- (д) ҷониб ба таркиби ҳайати робарикунанда ё корхонаи мабдаии он дохил мешавад;
- (е) ҷониб хеши наздики яке аз шахсонест, ки дар п. (а) ё п. (г) зикр шудаанд;
- (ф) ҷониб корхонаест, ки таҳти назорат, назорати якҷоя ё таъсири назарраси ягон нафар аз шахсони дар п. (г) ё п. (д) зикршуда мебошад, ё чунин шахсон дар ҳамин корхона, бевосита ё бавосита, ҳуқуқи овоздиҳии назаррас доранд;
- (г) ҷониб нақшаи мукофотҳо баъди анҷомёбии фаъолияти меҳнатӣ аст, ки барои кормандони корхона ё ягон корхонае ки ҷониби вобастаи корхона аст, бунёд карда шудааст.
- Маълумоти амалиётҳои Ташкилот бо ҷонибҳои вобаста дар зер оварда шудааст:

	31 декабри 2022		31 декабри 2021	
	Мабдағ	% ба моддаи ҳисоботи моливӣ	Маблағ	% ба моддаи ҳисоботи моливӣ
Пардохтҳо ба корманди асосии роҳбарикунанда	263,209	14.41%	138,715	8.34%
Бақияи уҳдадори қарзӣ	37,141	0.36%	19,000	0.21%
Даромадҳои фоизӣ	1,934	0.07%	360	0.01%

Кормандони асосӣ	31 декабри 2022		31 декабри 2021	
	Маош	Андози иҷтимоӣ	Маош	Андози иҷтимоӣ
Директор	102,494	20,499	79,240	19,810
Сармуҳосиб	76,624	15,325	59,475	14,869
Ҷамағӣ:	179,118	35,824	138,715	34,679
Умумӣ:		214,941		173,394

ЭЗОҲИ 7. ИДОРАКУНИИ САРМОЯ

Идоракунии сармоия Ташкилот ҳадафҳои зеринро дар бар мегирад: риояи талабот ба сармоия, ки аз ҷониби Бонки Миллии Тоҷикистон муайян гардидаанд; таъмини тавоноии Ташкилот барои фаъолият ҳамчун ҷамъияти ба таври доимӣ фаъолияткунанда. Мутобиқи таҷрибаи мазкур, аз ҷониби қонунгузори меъёрҳои кифоятии сармоия муайян гардидаанд. Меъёри К1-1 ҳамчун нисбати сармоия танзимшавандаи ташкилоти молиявӣ бо дороиҳои бо назардошти хавфҳо баркашидашуда муайян карда мешавад. Меъёри мазкур дар сатҳи на камтар аз 12% муайян карда шудааст. Меъёри К1-2 ҳамчун таносуби сариояи танзимшавандаи ташкилоти молиявӣ бо дороиҳои умумӣ муайян карда мешавад. Меъёри мазкур дар сатҳи на камтар аз 10% муайян карда шудааст. Барои Ташкилот шаклҳои ҳисоботдихи ба Бонки Миллӣ муайян карда нашудааст. Дар ҷадвали зерин ҳаҷми сармоия дар асоси ҳисоботи Ташкилот пешниҳод шудаанд. Сармоия асосии Ташкилот иборат аст аз сармоия иловагӣ, захираҳои бавҷудода аз ғоидаи соф, ғоидаи тақсимнашуда ба истиснои дороиҳои софи ғайримоддӣ.

<i>Сармоия танзимшаванда</i>	Меъёри НБТ	31 декабр 2022	31 декабри 2021
<i>Сармоия асосӣ</i>		7,542,074	7,708,758
Ҳамагӣ сармоия танзимшаванда		7,542,074	7,708,758
Меъёри К1-1	12%	67.61%	78,55%
Меъёри К1-2	10%	66.42%	80,27%

ЭЗОҲИ 8. ҲОДИСАҲОИ РУҲДОДА ПАС АЗ САНАИ ҲИСОБОТИ

Ҳодисаҳои руҳдода пас аз санаи ҳисоботи аз тарафи аудиторон дар давраи аудити мазкур маълум гардида нашуд.

ЭЗОҲИ 9. СИЁСАТИ ИДОРАКУНИИ ХАВҲО

Идоракунии хавфҳо дар фаъолияти ташкилотҳои қарзи аҳамияти хеле калон дорад ва унсури асосии фаъолияти Ташкилот ба ҳисоб меравад.

Натиҷаи фаъолияти Ташкилот бештар аз сифати методикаҳои баҳогузори хавфҳои қарзӣ ва назорати онҳо вобаста аст. Хавф баҳогузори хисоратҳои эҳтимоли мебошад, ки Ташкилот метавонад аз онҳо зарар бинад.

Назорати хавфҳои бонкӣ мавҷудияти методикаҳои пешбинӣ мекунад, ки баҳогузори миқдори онҳоро анҷом диҳад, яъне эҳтимолияти руҳ додани ҳодисаҳои нохушоянд ва андозаи зиёнҳои минбаъдари дар бар мегирад.

Товарӣ ба хавфҳо ва сабабҳои руҳ додани онҳо

Хавфҳои асосии таъсиргузор ба фаъолияти Ташкилот иборатанд аз хавфҳои қарзӣ, хавфи пардохтпазирӣ, хавфи асбӯрӣ, хавфи фоизӣ ва хавфи амалиётӣ.

Сабабҳои руҳ додани хавфҳо иборатанд аз:

- шароитҳои номусоид барои иҷрои масъулиятҳои, ки контрагентҳо ба зиммаи худ гирифтаанд;
- тағйирёбии нохушоянди сохтори бозор;
- ташкили нодурусти фаъолияти Ташкилот дар натиҷаи ҳодисаҳои номусоиди берунӣ.

Хавфи таҳаммуъ

Хавфи таҳаммуъ дар ҳолате рух медиҳанд, ки як қатор контрагентҳо фаъолияти якхеларо ба роҳ мемонанд, ё фаъолияти онҳо дар як минтақаи чуғрофӣ мегузарад, ё контрагентҳо хусусиятҳои иқтисодии якхела доранд, ва дар натиҷа тағйирёбӣ дар шароитҳои иқтисодӣ, сиёсӣ ва ғайра ба тавоноии контрагентҳо барои иҷрои ўҳдадорихои қарзӣ таъсири якхела мерасонад. Хавфи таҳаммуъ ҳиссиёти нисбии натиҷаҳои фаъолияти Ташкилотро нишон медиҳад, ки ба соҳаи муайян ё минтақаи чуғрофӣ таъсир мерасонад.

Хавфи қарзӣ

Хавфи қарзӣ – хавфи зиёнҳои молиявӣ мебошад, ки дар натиҷаи иҷро накардани ўҳдадорихо аз ҷониби қарзгирандаи Ташкилот рух додаанд.

Барои ба ҳадди ақал расонидани хавфи қарзӣ Сиёсати Қарзии Ташкилот таъмини гаравро ба миқдори на камтар аз 130% ҳаҷми қарз, ва инчунин барои қарзҳои нав таъмини як кафолатдиҳандаро пешбинӣ мекунад. Ба ғайр аз ин Сиёсати қарзии Ташкилот назорати истифодаи мақсадноки қарз ва мониторинги қарзҳои мўҳлаташон гузаштаро барои муайянкунии ҳолати пардохтпазирии қарзгиранда пешбинӣ мекунад. Дар Ташкилот мақоми олии назорат оиди хавфи қарзӣ Кумитаи Қарзии Ташкилот мебошад, ки дар ҳайати он Директори Генералии Ташкилот, Директори амалиётӣ, мудири қарзӣ, танзимгари пойгоҳи иттилоотӣ ва мутахассиси кредитӣ дохил мешаванд.

Ташкилот хавфҳои қарзиро ба таври инфиродӣ, яъне хатари нотавонии пардохти қарзи асосӣ ва фоизҳо аз ҷониби қарзгиранда мутобиқи шароитҳои мўҳлати муайянгардида дар қарордодро арзёбӣ мекунад. Ташкилот хавфҳои қарзиро дар асоси чубронкунии сандуки қарзи, ки ба таври инфиродӣ арзиши худро аз даст додаанд, баҳогузорӣ намекунад.

ФПТИ дар гузориши молиявӣ танҳо барои зарарҳои воридгардида ба инобат гирифта мешаванд, ки то санаи гузоришотӣ бар асоси аломатҳои объективии тасдиқунандаи ҳолате, ки пас аз тасдиқи ибтидоӣ буқурбшавӣ рух додааст, ворид шудаанд. Аз сабаби фарқияти байни методологияҳои истифодашаванда, мублағи зарарҳои қарзии воридгардида нисбат ба воситае, ки дар асоси модели зарарҳои пешбинишаванда муайян карда шудааст, камтар мебошад.

Аз ҷониби Бонки Миллии Тоҷикистон меъёрҳо оиди танзими хатари кредитии ташкилотҳои қарзии хурд муайян гардидаанд. Андозаи як қарзи хурд ба шахси воқеӣ набояд аз 50 000 доллари ИМА, ва барои шахсони ҳуқуқӣ аз 80 000 доллари ИМА зиёд бошад. Андозаи қарзи хурд ё маҳдудияти қарзи хурд ба маблағи ҳамаи қарзҳо истифода бурда мешавад, ки ба шахси инфиродӣ ё шахсони якҷоя фаъолияткунанда, ки мехоҳанд қарзи хурдро якҷоя ба даст оранд, дода шудаанд. Дар ҳолати қарздиҳии гурӯҳӣ маҳдудият барои андозаи қарзи хурд барои ҳамаи гурӯҳ не, балки барои қарзҳои хурди инфиродии ҳар як аъзои гурӯҳ маҳдуд карда мешавад.

Хавфи максималии қарзӣ

Дар ҷадвали зерин андозаи максималии хавфи қарзӣ аз рӯи дороиҳои молиявӣ ва ўҳдадорихои шартӣ берун аз тавозун пешниҳод карда шудааст. Барои дороиҳои молиявие, ки ба ҳисобҳои тавозунӣ таъсир мегузоранд, андозаи максималии хавфи қарзӣ ба арзиши тавозунии ҳамин дороиҳо бе назардошти дороиҳо ва ўҳдадорихо ва таъминот баробар аст.

	31 декабри 2022	31 декабри 2021
Маблағҳо дар бонкҳои дигар	488,642	107,278
Қарзҳо ба муштариён	10,433,452	9,233,630
Ҳисобҳо барои қабул	4,551	10,579
Ҳамагӣ	10,926,645	9,351,487

Концентратсияи хавфҳои қарзӣ

Дар поён концентратсияи дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявӣ тибқи аломати ҷуғрофӣ нишон дода шудааст.

	Тоҷикистон	Кишварҳои, ки ба ОЭСР дохил намешаванд	Ҳамагӣ ба 31 декабри соли 2022
Дороиҳо			
Маблағҳои пулӣ	574,949	-	574,949
Қарзҳо ба муштарӣ	10,433,452	-	10,433,452
Дигар дороиҳо	4,551	-	4,551
Ҳамагӣ дороиҳо	11,012,952	-	11,012,952
Ҷаҳдадориҳо			
Маблағҳои муассисаҳои молиявӣ	2,008,499	-	2,008,499
Ҷаҳдадориҳои ҳисобшудаи муассисаҳои молиявӣ	16,481	-	16,481
Дигар ӯҳдадориҳо	1,144,682	-	1,144,682
Ҳамагӣ ӯҳдадориҳо	3,169,662	-	3,169,662
<i>Маҷмаи софи тавозунӣ</i>	7,843,290	-	7,843,290
	Тоҷикистон	Кишварҳои, ки ба ОЭСР дохил намешаванд	Ҳамагӣ ба 31 декабри соли 2021
Дороиҳо			
Маблағҳои пулӣ	168,729	-	168,729
Қарзҳо ба муштарӣ	9,233,630	-	9,233,630
Дигар дороиҳо	10,579	-	10,579
Ҳамагӣ дороиҳо	9,412,938	-	9,412,938
Ҷаҳдадориҳо			
Маблағҳои муассисаҳои молиявӣ	1,535,595	-	1,535,595
Ҷаҳдадориҳои ҳисобшудаи муассисаҳои молиявӣ	8,491	-	8,491
Дигар ӯҳдадориҳо	827,784	-	827,784
Ҳамагӣ ӯҳдадориҳо	2,371,870	-	2,371,870
<i>Маҷмаи софи тавозунӣ</i>	7,041,068	-	7,041,068

Хавфи пардохтпазирӣ ва хавфи ҷаҳдадориӣ

Хавфи пардохтпазирӣ – хавфи пеш омадани мушкилот ҳангоми дарёфти маблағҳои пулӣ барои баргардонидани пасандозҳо ва пардохти ӯҳдадориҳо мебошад, ки бо воситаҳои молиявӣ ҳангоми расидани мӯҳлатҳои воқеии пардохти онҳо расидааст, алоқаманд мебошанд. Ташкилот ба таври ҳаррӯза ба воситаҳои озоди пулӣ барои пардохти ӯҳдадориҳо, пардохти қарзҳо ва дигар намуди талаботи ҷорӣ барои воситаҳои молиявӣ пардохтшаванда ба воситаҳои пулӣ ниёз дорад. Ташкилот назорати пардохтпазирӣро бо мақсади таъмини мавҷудияти воситаҳои пулӣ дар ҳар замони зарурӣ барои пардохти ӯҳдадориҳои вобаста ба ҳаракати воситаҳои пулӣ ҳангоми расидани мӯҳлати пардохти онҳо, анҷом медиҳад. Воситаи асосие, ки Ташкилот барои назорати пардохтпазирӣ истифода мебарад, ташҳиси пешбиниҳои ҳаракати воситаҳои пулӣ мебошад. Назорати хавфи ҷаҳдадориӣ тавассути дар тавозун нигоҳ доштани мӯҳлати пардохти пасивҳо ва активҳои Ташкилот амалӣ мегардад. Баҳогузориҳои дурнамои андозаи хавфи ҷаҳдадориӣ барои ҳар як модда боиси он мегардад, ки барои ба ҳадди ақал расонидани таъсири он ба даромади Ташкилот чораҳои зарурӣ андешида шаванд, зеро коҳиш ёфтани даромадҳо ё зарарҳои мустақим метавонанд ба бадшавии нишондиҳандаи кифояти сармоя оварда расонанд.

Дар ҷадвали дар поён овардашуда ташхиси хавфи фоизӣ ва хавфи пардохтпазирии Ташкилот бо мӯҳлати пардохт ва мутобиқи қарордодҳо нишон дода шудаанд, ки гурӯҳҳои зарурӣ дар асоси давраи боқимондаи пардохт то санаи ҳисобот оиди ҳолати молиявӣ ҷудо карда шудаанд.

	То 1 моҳ	1 - 3 моҳ	3 моҳ - 1 сол	1 сол - 5 сол	Мӯҳлаташон гузашта	Мӯҳлаташ номуайян	31 декабри соли 2022
ДОРОИҶО							
Қарзҳо ба муштариён	172,860	282,351	5,612,001	4,373,357	15,068	-	10,455,637
Ҷамағӣ дороиҷое, ки аз рӯи онҳо фоизҳо ҳисоб карда мешаванд	172,860	282,351	5,612,001	4,373,357	15,068	-	10,455,637
Воситаҳои пулӣ	86,307	-	488,642	-	-	-	574,949
Дигар дороиҷо	-	146,906	-	22,955	-	704,381	874,242
Ҷамағӣ дороиҷо	259,167	429,257	6,100,643	4,396,312	15,068	704,381	11,904,828
ЎҲДАДОРИҶО							
Маблағҳои муассисаҳои молиявӣ	164,266	172,284	1,215,010	456,939	-	-	2,008,499
Ҷамағӣ ўҳдадорӣ, ки барои онҳо фоиз ҳисоб карда шудаанд	164,266	172,284	1,215,010	456,939	-	-	2,008,499
Дигар ўҳдадорӣ	39,517	1,154,488	5,812	-	-	-	1,199,817
Ҷамағӣ ўҳдадорӣ	203,783	1,326,772	1,220,822	456,939	-	-	3,208,316
Фарқи байни дороиҷо ва пассивҳо	55,384	(897,515)	4,879,821	3,939,373	15,068	704,381	8,696,512
Фарқи байни дороиҷо ва пассивҳо, ки аз рӯи онҳо фоизҳо ҳисоб карда мешаванд	8,594	110,067	4,396,991	3,916,418	15,068	-	8,447,138
Фарқи байни дороиҷо ва пассивҳо, ки аз рӯи онҳо фоизҳо ҳисоб карда мешаванд, бо натиҷаи афзуншаванда	8,594	118,661	4,515,652	8,432,070			13,074,977
Фарқи байни дороиҷо ва пассивҳо, ки аз рӯи онҳо, ба ҳисоби фоиз нисбати воситаи умумии дороиҷо, бо натиҷаи афзуншаванда ҳисоб карда мешаванд	3%	17%	67%	75%			

	То 1 моҳ	1 - 3 моҳ	3 моҳ - 1 сол	1 сол - 5 сол	Мӯҳлаташон гузашта	Мӯҳлаташ номуайян	31 декабри соли 2021
ДОРОИҲО							
Карзҳо ба муштариён	53,325	291,523	5,475,887	3,268,335	45,551	-	9,134,621
Ҳамагӣ дороиҳое, ки аз рӯи онҳо фоизҳо ҳисоб карда мешаванд	53,325	291,523	5,475,887	3,268,335	45,551	-	9,134,621
Воситаҳои пулӣ	168,729	-	-	-	-	-	168,729
Дигар дороиҳо	170,119	-	-	-	-	747,610	917,729
Ҳамагӣ дороиҳо	392,173	291,523	5,475,887	3,268,335	45,551	747,610	10,221,079
ҲАДАДОРИҲО							
Маблағҳои муассисаҳои молиявӣ	61,646	75,192	742,985	655,772	-	-	1,535,595
Ҳамагӣ ҳададорӣ, ки барои онҳо фоиз ҳисоб карда шудаанд	61,646	75,192	742,985	655,772	-	-	1,535,595
Дигар ҳададорӣ	10,995	-	938,963	-	-	-	949,958
Ҳамагӣ ҳададорӣ	72,641	75,192	1,681,948	655,772	-	-	2,485,553
Фарқи байни дороиҳо ва пасивҳо	319,532	216,331	3,793,939	2,612,563	45,551	747,610	7,735,526
Фарқи байни дороиҳо ва пасивҳое, ки аз рӯи онҳо фоизҳо ҳисоб карда мешаванд	(8,321)	216,331	4,732,902	2,612,563	45,551	-	7,599,026
Фарқи байни дороиҳо ва пасивҳое, ки аз рӯи онҳо фоизҳо ҳисоб карда мешаванд, бо натиҷаи афзуншаванда	(8,321)	208,010	4,940,912	7,553,475			12,694,076
Фарқи байни дороиҳо ва пасивҳо, ки аз рӯи онҳо, ба ҳисоби фоиз нисбати воситаи умумии дороиҳо, бо натиҷаи афзуншаванда ҳисоб карда мешаванд	-2%	30%	80%	80%			

Хавфи асъорӣ

Ташкилот хавфи вобаста ба таъсири тағйирёбии қурби асъори ивазшавандаи асъори хориҷиро ба шароити молиявӣ худ ва воридшавии воситаҳои пулиро ба зиммаи худ мегирад. Ташкилот назорати ҳаррӯзаи мавқеи қушодаи асъории худро анҷом медиҳад. Ташкилот хавфи асъории баланд дорад, зеро иҷозатнома барои анҷоми амалиёт бо асъори хориҷиро надорад, вале маблағҳои бо асъори хориҷи қалбнамуда дорад.

Дар қадвали дар поён овардашуда ташҳиси умумии хавфи асъории Ташкилот дар ҳолати 31 декабри соли 2022 ва 2021 нишон дода шудааст:

Дороиҳо	Сомонӣ	Долл. ИМА	Сом. Қирғиз.	Ҳамагӣ 31 декабри 2022
Воситаҳои пулӣ	574,949	-	-	574,949
Қарзҳо ба муштариён	10,286,324	-	-	10,286,324
Дигар дороиҳо	4,551	-	-	4,551
Ҳамагӣ дороиҳо	10,865,824	-	-	10,865,824
Ўҳдадориҳо				
Маблағҳои муассисаҳои молиявӣ	2,008,499	-	-	2,008,499
Ҷамъаҳои ҳисобкардашуда	16,481	-	-	16,481
Дигар ўҳдадориҳо	1,144,682	-	-	1,144,682
Ҳамагӣ ўҳдадориҳо	3,169,662	-	-	3,169,662
<i>Мавқеи асъорӣ</i>	7,696,162	-	-	

Дороиҳо	Сомонӣ	Долл. ИМА	Сом. Қирғиз.	Ҳамагӣ 31 декабри 2021
Воситаҳои пулӣ	168,729	-	-	168,729
Қарзҳо ба муштариён	9,086,157	-	-	9,086,157
Дигар дороиҳо	10,579	-	-	10,579
Ҳамагӣ дороиҳо	9,265,465	-	-	9,265,465
Ўҳдадориҳо				
Маблағҳои муассисаҳои молиявӣ	1,535,595	-	-	1,535,595
Ҷамъаҳои ҳисобкардашуда	8,491	-	-	8,491
Дигар ўҳдадориҳо	827,784	-	-	827,784
Ҳамагӣ ўҳдадориҳо	2,371,870	-	-	2,371,870
<i>Мавқеи асъорӣ</i>	6,893,595	-	-	

ЭЗОҲИ 10. ДИГАР МАЪЛУМОТ

Фонди қарзии хурди «Имконият» муассиси ягонаи ЧДММ ТҚХ «Имконият Ховар» ба шумор меравад. Дар асоси талаботҳои Дастурамали №239, тибқи Қарори Раёсати Бонки Миллии Тоҷикистон аз санаи 3 августи соли 2020 таҳти №96, дарҳости ЧДММ ТҚХ «Имконият Ховар» оид ба бозхонди иҷзатнома ва барҳамдиҳии ихтиёрии ЧДММТҚХ «Имконият Ховар» қонеъ карда шуд. Яъне Фонди қарзии хурди «Имконият» бо ширкати фаръияш якҷоя шуд.

Ба санаи нашри ҳисоботи мазкур, Ташкилот дар раванди ворид намудани СБҲМ (IFRS) 9, ва роҳбарияти Ташкилот дар лаҳзаи таҳия намудани ҳисоботи молиявӣ натавонист, ки қомилан самараноки ва таъсири стандарти навро ба ҳама воситаҳои молиявӣ баҳогузори намояд.